

DOMOLJUB

ŠT. 16. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI, DNE 16. APRILA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Velika beseda od visoke strani.

Po djakovski »Narodni Obrani« posnemamo, da je ban savske banovine dr. Josip Šilović ob priliki svojega poseta v Djakovem, na pozdrav škofa dr. Akšamovića govoril med drugim sledeče:

»Cerkvena in svetna oblast sta dve veji istega debla. Obe sta božjega izvora. Gospod Bog je že od samega začetka razdelil oblast v duhovno in svetno. Dokler sta delali složno, sta napredovali obe organizaciji: Cerkve in država. Tisti trenutek, ko sta se razšli, je bilo to na duševno in telesno škodo naroda. Ni treba, da Vam starejšim kličem v spomin sedmo desetletje prejšnjega stoletja, ko je liberalizem zagrabil državno, kulturno in socialno življenje v Evropi. Kmalu je bilo jasno, kako razruševalno je vplivalo tako zvano svobodnjaštvo ne samo na človeško dušo, temveč tudi na ljudsko blagostanje. Narod se je zato vrnil k naravnemu prepričanju, da morata duhovna in svetna oblast ljudstvo voditi vzajemno do večnega blazništva.«

»Ban Šilović,« — je nadaljeval o sebi gospod ban — »je spoštoval te ideje od svoje mladosti do svoje starosti. Prešle so mu v meso in kri z materinim mlekom. Imel sem mater, kmetico, nepismeno, a izredno nadarjeno in verno, kakor more biti le naš kmet. Od nje sem se več naučil, kot od učenjakov in modrijanov Platona in Aristotela, Kanta, Schopenhauera in Stirnerja. Vero, ki sem jo dobil od matere, sem čuval vse življenje. Svojega verskega mišljenja nisem nikdar skrival in vselej sem padel pred Gospodom na kolena v dokaz svoje brezpogojne pokorščine napram Njemu. Hotel sem pokazati svetu, da lažejo oni, ki trdijo, da izobražen človek ne more biti veren. Javno sem klečal in klečim pred Bogom in kdo je, ki bi se upal trditi, da nisem izobražen? Danes žal naš izobraženec zapeljuje naš narod, da bi

se odrekel veri. Kakor hitro kdo dovrši par razredov srednje šole, že hoče, da se v imenu neke kulture odreče veri. Toda brez vere naš narod ne more biti srečen in vsak pravi patrijot mora delati na to, da se vera narodu ohrani. Zakaž, ako ne bo vere, nekega dne vsi orožniki ne bodo mogli vzdržati red in obvarovati narodovo premoženje. Kaj zapušča duši človek, tisti človek, ki je drugemu vzel vero? Samo zlo. Ali je potem čudno, da je toliko samomorov? Ni čudno, ker je življenje težko in žalostno in edino upanje na posmrtno življenje pomaga človeku, da ne obupa in da ne pokonča svojega lastnega telesa. To je dokaz, da brez vere ni napredka. Kdor narodu izpodkopava vero, je njegov sovražnik. — Hvalim Gospoda, — je končal, gospod ban Šilović, — ker me je postavil na to mesto in to zato, da lahko pokažem uspehe skupnega dela duhovne in svetne oblasti.«

Ivan Pregelj:

Bog je umrl.

(Dnevna balada.)

Če bi že enkrat v sebi in drugih obuditi mogel tisto sveto otroško žalost velikega tedna, žalost oči in src ob božjem grobu:

Bog je umrl!

Če bi obuditi mogel sveto otroško usmiljenje, ki se čudi, kako neki more solnce sijati, kadar Bog v grobu spi.

Če bi me vsaj deca obudila iz žalosti, ki je v raglji, iz žalosti, ki je v temno-zlatih voščenkah, iz žalosti privezanih zvonov, iz žalosti pesmi, otroški duši temnih...

Bog je umrl!

Saj sem hotel kakor lani imeti žalost in usmiljenje oči in src pred božjim grobom:

Bog je umrl!

Pa so moji dijaki deca. In sto in pet in sedemdesetkrat so mi pisali v nalogi:

Piruhi, pomaranče, potica in gnjat.

In eden je pisal — gnad — in eden ni pisal, da je Bog umrl in da se čudi, kako more solnce na nebu sijati, ko Bog v grobu spi...

Piruhi, pomaranče, potica in gnjat!

Gabijo se mi piruhi, pomaranče, potica in gnjat!...

Raduj se!

Vse leto preveva bogoslužne molitve in speve sv. Cerkve neko sveto veselje, četudi je večkrat, zlasti v postnem času in na veliki teden, prepojeno s čustvi najgloblje resnobnosti. Včasih pa se valovi veselja in zmagovanja vzpenjajo posebno visoko. Tako zlasti ob blagoslavljanju velikonočne sveče na veliko soboto v prelepem spevu Exsultet, ki se pripisuje sv. Avguštinu, v resnici pa ni dognano, kdo ga je zložil. Povejmo iz njega samo nekaj vrstic:

»Radujte se angelske vrste v nebesih! Radujte se božje skrivnosti! Zadonite trombe ter oznanite zveličanje in zmago tako velikega Kralja! Veseli se tudi zemlja s takimi žarki luči ožarjena! Občuti, da te razsvetljuje luč večnega Kralja in da je izginila tema s celega sveta! Veseli se, mati cerkev, obdana s sijajem tolike luči, in odmevaj, svetišče, od mogočnih klincev narodov!... To je noč, ki nocoj po vsem svetu tistim, ki verujejo v Kristusa, od človeških strasti in grehov odrešenim, spet vrača milost in jih druží s svetostjo. To je noč, v kateri je Kristus raztrgal smrti vezi in je zmagovit prišel iz groba... O srečna krivda, ki nam je zaslužila takšnega in tolikšnega Odrešenika!... O resnično blažena noč, ki je edina bila vredna vedeti čas in uro, ko je Kristus vstal od mrtvih iz podzemlja! To je noč, o kateri je pisano: In noč bo razsvetljena kakor dan, ter: Noč je moje razsvetljenje v moji radosti!...«

Z našo UMETNO

moštovo esenco „Mostin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 120 litrov Din 30,-, po pošti Din 35,-. Dobi se samo v drogeriji A. Kane sinovi, Ljubljana in drogeriji Wolfram nasl. M. Kane, Maribor, Gosposka ulica 23.

Trpljenje je rešilo več duš kot najsijajnejša pridiga.

Vesele praznike želijo

svojim domačim prijateljem, znancom in študentom »Domoljub«:

Slovenski fantje služeči v 2. batal. 2. ponton. puka v Pljuju. Kaplar: Alojz Globočnik, Ljubno; Jernej Kovačič, Rakitna; Vinko Kenda, Medved; Avgust Zupan, Smarjeta; Ludovik Cepec, Sv. Ožbalt; Leopold Tevž, Potok (Savjska dolina).

Slovenski fantje službovali v 7. prikom. vojnika 33. in 35. peš. puka v Zagrebu.

Kaplar: Ignac Bojc, Dolenja vas pri Ribnici; Joško Škulj, Poznikovo pri Vel. Laščah, Stariš Ivan, Novo mesto. — Redovi: Samsa Toni, Ljubljana; Kozina Karel, Dolenja vas; Ljvka Jože, Marolt Adolf, Zakaršek Franc, Dominik Lužar, Pozelnik Ivan, Ivane Anton, vsi od Velikih Lašč; Pakiz Ivan, Sodražica; Grm Janez, Hočevje pri Dobrem potju; Jurman Franc, Kobevje; Fiser Leopold, Domžale; Rudl Franc, Vrhnika; Cimerman Avgust, Dev. Mar. v Polju; Dolinar Alojz, Križe pri Trzinu; Selan Jože, Zg. Kašelj; Mlakar Anton, Poljane; Platiša Alojz, Ljubljana; Mervič Anton, Sevnica; Virnik Ludovik, Kranj; Boršac Janez, pišac, Toplice pri Novem mestu; Gabrovšek Aleš, Horjul; aMtež Slabe, Logatec; Meglič Peter, Sv. Ana; Kopic Franc, Cerklje; Bohinc Franc, Škofja Loka; Lukan Antica, Kamnik; Sušteršič Franc, Ljubljana; Zima Franc, Mojstrana; Azela Jože, Ljubič potok; Vesel Karel, Brezovica; Perko Janez pri Zagradu; Mulej Alojz, Studenice; Bergant Anton, Kemenda; Cimžer Andrej, Kamnik; Polak Franc, Jesenice; Arh Alojz, Dijak Joža, Polak Mako, Bohinj; Čuden Franc, Kunčič Franc, Gorje pri Bledu; Rozman Franc, Kmnna gorica; Prekovič Stefan, Griže pri Celju; Zargar Anton, Kranj; Jerman Janez, Vel. Slatnik pri Novem mestu; Gozbeda Alojz, Podgrad pri Novem mestu.

Slovenčji iz Kanade: Habine Ivan, Bule Ivan, Sladič Josip, Rebernik Frank, vsi iz Mirne; Dra-

Kaplari: Košmrlj Alojz, Gora; Krištof Janez, Mirna; Požar Jože, Dolenja vas; Zorman Jože, Komenda; Črničev Janez, Domžale. — Redovi: Oražem Jože, Levstik Jože, Kordić Domin, Knave Anton, Bartolj Jakob, Ivančič Franc, vsi iz Loškega potoka. — Fantje iz ribniške doline: Arko Anton, Zobeč Alojz, Arko Janez, Arko Franc in Campa Alojz; Indiljar Franc, Ogrine Ivan in Žitnik Karel, od Sv. Gregorija. — Fantje z Gorenjskega in Notranjskega: Sušnik Franc, Sušnik Josip, Stular Peter, Habjan Janko, Šlebir Stanislav, Strniša Jože, Zlate Martin, Znidar Janez, Urh Janez, Zaleznik Anton, Grampučnik Matevž, Malek Franc. — Fantje z Dolenjskega: Miklič Jože, Videc Filip, Drašler Ignac, Strajnar Janez, Murn Matija, Novak Anton, Sotler Jože, Markovič Janez, Petrič Janez, Meden Franc, Hiti Alojz, Ostanek Janez, Vogrinčič Hinko, Pliberšek Stefan, Seruga Karel.

Slovenski fantje, kateri služijo v Zvoniku (Bozna): Podnarednika: Mekine Matija, Logatec in Zgonc Ivan, Rakek; kaplari: Doberšek Ivo, Planina pri Sevnici in Gozdinar Josip, Trbovlje; Skorja Franc, Kolšek Karel, Laško; Jazbec Leopold, Zvegljč Karel, Zabukovje; Motore Jože, Obalek Valentin, Sevnica; Zupan Franc, Sv. Planina; Prelogar Karel, Stancar Ignac, Okorn Karel, Tržišče; Svetin Jože, Ostanek Jože, Višnja gora; Selič Anton, Rimske toplice.

Slovenčji in Slovenke iz Vaubacha v Holandiji: Adolf in Angelica Šmca z družino, Ivan in Francka Predolnik, Egidi Varšaj z družino, Čatež pod Zapluzom; Joška Mlakar in Joška Palčič, Vrh; Anton in Alojz Gorenc, Golobinjek (Mirna peč).

Slovenski fantje (kaplari) služeči v 2. bat. pp. v Šibeniku: Oviček Jože, Škedel Anton, Strnad Franc, Ravber Franc, Bobner Ludovik, Urbančič Jože (od Novega mesta); Koban Franc, Kobek Simon, Ledinek Franc, Lesnika Leopold, Majcen Josip (od Maribora).

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM »DOMOLJUBA«!

UPRAVA

UREDNIŠTVO

gen Frank in Gačnik Alojz, cba iz Trebelnega.

Slovenski fantje nahajajoči se v žandarmerijskih podoficirskih šoli v Sremski Kamenici: Struclji Franc, Kompolje; Belček Ivan, Pljuj; Možek Franc, Ig; Starek Anton, Ribnica; Pevar Josip, Slatič Martin, Menart Alojz, Svilgoj Franc, Arko Karel, Vrabl Alojz, Senker Anton, Stajduhar Andrija, Jug Ivan, Breg Janez, Sinigoj Josip, Venzdranin Peter, Čopuš Ivan, Zepušek Anton, Krnc Ivan, Vidmar Alojz, Petek Ivan, Vendramin Josip, Ščončar Stefan, Gribolt Slavko, Pučko Josip, Bučar Alojz, Hus Ivan, Sever Josip, Zidar Anton, Greblin Marko, Karčak Franc, Vaja Anton, Bahr Ivan, Frece Martin, Trbižna Alojz, Moško Anton, Ferjančič Anton, Brtončelj Ignac, Hegler Franc, Zdoščak Josip, Gerdina Tomaž, Brezovec Melod, Mlakar Andrija.

Slovenski fantje služeči v Zagrebu: Ule Anton, Gorišče ob Cerkljskem jezeru; Jug Vinko, Ruše pri Mariboru; Trobec Ciril, Crni vrh pri Polnovem gradu; Medle Franc, Gaberje pri Meliki; Halažan Ivan, Radence-Slatina; Cobec Franc, Kostelica pri Rogški Slatini; Dolenc Franc, Pljujska gora.

Slovenski fantje-vojaki p. p. kraljeve garde: Zaidar Mihael, Matež Martin, Jerala Joško, Zabajnik Franc, Drinovec Janez, Korosec Ivo, Mohar Jože, Erbežnik Janez, Debelak Jože, Rešek Franc, Bevc Mihael, Klobučič Albin, Škul Alojz, Javoršek Franc, Krmel Janez.

Slovenski izseljenci iz Brunssuma v Holandiji: Baš Pavel, Vranker Viktor, Franc in mati, Markošek Franc in žena, Kozole Ivan, Gaberšek Ivan in žena, Lanišnik Josip in žena, Boštjan Miha, Hode Martin in žena, Zdovec Franc in žena, Kužnik Martin in rodbina; Kos Viktor in žena, Eberle Ivan, Rotar Martin, Kosmač Ivan, Bračan Miha, Perme Ivan, Smerkol Franc in žena, Hriberšek Jože, Okrožnik Ivan, Južna Leopold in žena, U Ivan in žena, Senekovič Ivan.

Slovenski fantje-vojaki v 32. pp. v Mostaru:

Groznič, Janez Sklipeo, Vinko Manerle, Rafael Hiti, Leopold Učman, Anton Šraj.

Slovenski fantje iz Merlebacha: Anton Škruba, Lokavc; Peter Maček, Rečica; Albin Pavlič, Brusnice; Franc Koprive, Kalobje; Vidregar Avgust, Vidgera; Alojzij Gruden, Dvorska vas; Viktor in Jožef Kožar, Dvorska vas; Kristjan Agrež, Rajhenburg; Martin in Vinko Pavline, Skale; Franc Lesjak, Sentjauz; Jurkovič Anton, Srednji potok; Pavlič Ivan, Dobovec; Gandar Franc, Ledine; Kavčič Karol, Sentvid; Turk Franc, Mursko Središče; Pušnik Fr., Mislinje; Ludvik in Vinko Gajet, Pragersko; Lubej Pavel, Španiger Andrej, Pepeljak Anton, Pragersko; Juvan Josip, Vače; Kobola Ivan, Rogaska Slatina; Streher Feliks, Sv. Martij; Martin, Ivan, Valentin, Franc in Jozefa Vtankar, Sv. Valentin; Trdin Anton, Jožef Podmilšek, Alojzij Novak, Blagovica.

Velikonočni ognjeni voz v Florenci.

Leto za letom rano v jutru Velike sobote se pomika po spečih florentinskih ulicah ogromen voz, v katerega je vpreženih šest parov belih volov. Na tem vozu se dviga skoro osem metrov visoko črno ogrodje, ki te spominja na konice baroških zvonikov, vse okrašeno s cvetjem in zelenjem in zastavicami. Pod tem cvetjem in zelenjem se skrivajo žice in papirnati topiči za umetne ognje. Ta — ognjeni voz — se ustavi sredi ulice med glavnimi vhodi stolnice in krstne kapelice. Iz sredine tega ogromnega voza napeljejo skozi srednjo ladjo stolnice žico do glavnega oltarja in jo pritrde tik za Michelangelov kip Žalostne Matere.

Ob osmih se duhovščina v procesiji pada v cerkev sv. Apostolov za blagoslovljanje vode. Med tem se že zbirajo na stolnem trgu ljudje, posebno domačini iz okolice Florenee in pa pisane mednarodne gruča radovednežev. Okrog enajstih se kardinal pada iz krstne kapele v stolnico, ki je natlačena ljudstva, da opravi sveto daritev. Velikonočni psalmi odmevajo od temnih gotških obokov, pod katerimi šumi kot v panju. S težavo vzdržuje vojaštvo red, tako v cerkvi kakor na trgu, na katerem že valovi tisočglava množica v nestrpnem pričakovanju. Ali se bo golobica vžgala? se povprašujejo zagoreli, močni kmetje z upom in strahom. Zakaž, tako pravijo, če se — colombina-golobica (raketa ptičje oblike, ki jo ob Gloriji vžgo za glavnim oltarjem in katera leti nato po napeljavni žici do ognjenega voza zunaj stolnice in ga vžge) ne vname, je to slabo znamenje za letino; ali bo suša ali pa nalivi in gorje bo kmetu.

Še nekoliko minut manjka do poldne. Vse stranske ulice so že natlačene ljudstva, na vseh oknih se trpajo radovedneži. Ves promet je ustavljen.

Tu se nenadoma zasliši zvončkanje, orgle zabučje, težki zvonovi v Giottovem zvoniku se zamajejo in prasketajoč prileti iz cerkve golobica ter se plameneča dotakne voza, ga vžge in odleti nazaj v cerkev h glavnemu oltarju, odkoder je prišla.

Voz pa se začne tresti: topiči pokajo na njem, rakete švigajo kot ognjene kače po njegovem črnem hrbitišču, med rožami in zastavicami, navzgor, počez, okoli robov, da izgleda vse kot ogromna kadeča se grmada, iz katere veselo sikajo plameneči jeziki.

In ljudstvo, ta večni otrok, vzklaka ob tem, le par hipov trajajočemu prizoru, tisoče

K A J J E N O V E G A

Strašen požar v Beli krajini.

Na Cvetno nedeljo, ko je staro in mlado pohitelo z butarami v cerkev, je zadela Zaloko v občini Ribnik na hrvatski strani Kolpe, nesreča, kakršne ne pomni bela deželica narodnih pisanic. Ko so v neki hiši pripravljali praznični obed, sta bila doma le hišni gospodar in majhna hčerka. Ob pol 12 je gospodar za hip skočil v hlev, da položi živini in hčerkica je ostala sama pri ognjišču. Kaj se je v tem zgodilo, še ni ugotovljeno. Najbrže se je mast razlila po ognjišču, nakar je bila hipoma vsa kuhinja v ognju. Iz kuhinje je šel ognjeni zubelj skozi dimnik k slamnati strehi in potem dalje k sosedu in od hiše do hiše, dokler ni pogorelo 28 posestnikov 127 objektov. Nekemu posestniku je pogorelo tudi 150 tisoč Din v gotovini. Nepoškodovano ni ostalo niti eno gospodarstvo. Iz vseh vasi so prihiteli vaščani na pomoč in deset gasilnih društev je prišlo reševati, a večino ma brezuspešno, zakaj ogenj se je širil z veliko naglico in je primanjkovalo vode. Marsikateri zjutraj še trdni posestnik je bil opoldne največji revež. Le malokateremu se je posrečilo rešiti vsaj pohištvo in obleko. Prosimo gospoda bana savske banovine in vse druge merodajne kroge za najno pomoč težko prizadetim Zaločanom.

d »Novice« v slikah — aprilova številka bo priložena prihodnjemu »Domoljubu«, ker za Velikonoč prav radi praznikov nakupičenega dela v tiskarni ni mogla pravočasno izdelati.

d Za nameravano katoliško stolnico v Belgradu je došlo 116 konkurenčnih načrtov, in sicer 62 iz Nemčije, 19 iz Avstrije, 13 iz Jugoslavije, 8 iz Francije, 6 iz Švice, 3 iz Italije in po eden iz raznih drugih držav.

d S 1. majem 1930 preneha stanovanjska zaščita, zato se trudijo najemniki, da bi dosegli nje podaljšanje, posestniki hiš pa so za popolno odpravo. V mnogih, gospodarsko že dobro urejenih državah, n. pr. na Češkem, je stanovanjska zaščita še vedno v veljavi.

d Kava in čaj sta se podražila, ker je povišana za nju uvozna carina in sicer pri kavi od 11 na 17, pri čaju pa od 12 na 24 dinarjev za kilogram. Jugoslavija porabi letno kakih 6 milijonov kilogramov kave. Državi bo predmetni povešek torej precej dal.

d V prvi vrsti s poljedelskimi vprašanji se bodo pečale konference inspektorjev, ki se bodo skoro vršile pod predsedstvom banov.

d Okrajni kmetijski odbor za prevajalsko-dravogrski okraj se je te dni sestal. Skoraj soglasno je bil izvoljen za predsednika inž. Pahernik iz Vuhreda. Okr. kmet. ref. Wernig je obširno razložil načrt dela za povzdigo vsega gospodarstva v okraju. Kot odposlanca in banovinski kmetijski odbor sta bila izvoljena Držečnik Luka iz Janžeskega vrba in Štefan Kralj iz prevajal-

ske okolice. Izvolil se je tudi ožji delovni odbor sedmih mož.

d Župnija Kamnik je bila podeljena g. Mateju Riharju, župniku in dekanu v Smartnem pri Litiji.

d Z ljubljanskima občinskima kluboma ne bo nič. Notranji minister ni dovolil obstoja dvema kluboma, ki sta se pred kratkim osnovala v ljubljanskem občinskem svetu pod vodstvom g. Ivana Hribarja in župana dr. Puca.

d Brezposelna podpora za rudarje. Odposlanstvo trboveljskih rudarjev, ki se je te dni podalo v Belgrad z namenom, da merodajni mikrogom naslika bedni položaj, v katerem se nahaja rudarsko delavstvo vsled praznovanja šihov, se je vrnilo domov. Dobilo je v ministrskem predsedstvu zagotovilo, da bo vlada, ki položaj rudarjev umeva, sklepala o posebni brezposelnostni podpori za trboveljske rudarje, dokler bo trajal sedanjí težavni položaj.

d 75 letni jubilej kat. društva rokodelskih pomočnikov. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani obhaja letos svoj 75 letni jubilej. Za dan praznovanja je določen 15. junij letošnjega leta. Na predvečer bo primerna gledališka predstava, na jubilejni dan zahvalna božja služba, slavnostno zborovanje in koncert. Društvo vabi k jubilejni slavnosti vse prijatelje obrtnega stanu, posameznike in organizacije. Točen program slavnosti bomo pozneje razposlali. Že sedaj sprejemamo naročila na »Jubilejni zbornik«, ki bo izšel povodom slavnosti. Naj bo 75 letni jubilej naše najstarejše obrtne organizacije praznik vsega obrtnega stanu. — Kat. društvo rokodelskih pomočnikov.

d Ali se bo našla? »Poiščite nam legijo gorečih molivcev in požrtvovalnih duš, da bi nam Bog obudil duhovskih poklicev, laičkih, sesterskih in katehistovskih, potem bo že tudi Bog storil svoje. Prosite in boste prejeli.« — Tako piše p. Kranic, misijonar v Linzolu v Zah. Afriki Družbi sv. Petra Klaverja. In na stotine podobnih klicev doni iz temne Afrike k nam. Družba sv. Petra Klaverja se prizadeva na vse načine, da bi pomagala afriškim misijonom, zato razširja gornji klic preko vseh dežel Evrope in upa, da se bo zbrala četa molivcev. Znanci in prijatelji, otroci po šolah in sirotišnicah, mladina, ki se vzgaja po zavodih, mladi kleriki po seminarjih — vsi ti bodo molili. Kot dnevi velike molitvene vojske je odločenih 9 dni pred praznikom Varstva sv. Jožefa, torej od dne 28. aprila do vključno 6. maja 1930. Najpoprje vojska molitve za Afriko, in takoj nato se prične svetovni evharistični kongres v prav isti, nekdanji tako cvetoči in sedaj tako temni Afriki! Kot skupna molitev za to »vojsko molitve« velja tista, ki je bila prevedena v 12 evropskih jezikov (in nekaj afriških). (Molitvico dobite brezplačno in v poljubnem številu pri Družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Metelkova ulica 1.)

Prava Kolinska cikorija

glav se vzpenja, tisoče rok maha ob veseljem navdušenju z robci in klobuki, vse kot lani, predlanskim, pred desetimi leti in pred stoletji. Iz vseh obrazov žari radost, brezskrbnost, prazniško razpoloženje, v katerem so utonile vse skrbi, vsa žalost. Ljudstvo, ta večni, v bistvu povsod isti dobri in brezskrbni otrok, ima svoje čisto veselje, ki kipi v velikonočno nebo. Vsaj enkrat v letu!

Nad vsem tem pa solnce in petje zvonov, zmageslavno, nesmrtno petje Vstajenja!

Daleč v srednji vek se zgublja legenda o tej šegi, v čase prve križarske vojne, ki so se je udeležili mnogi florentinski plemiči, med njimi Pazzo de Pazzi. Bojni klic zoper najljubljenejšega sovražnika je zbral okoli Bogomira Bujonskega može vseh krščanskih narodov, ki jih je prevečala ista vera — isto navdušenje, ki jih je bodril isti sveti plamen za boj proti Turkom, ki so teptali in mučili krščansko rajo in pustošili Sveto deželo. Po nepopisnih naporih dolge poti se je križarska vojska blížala Jeruzalemu in ga po silovitih bojih zavzela. In legenda pravi, da je bil florentinski plemič Pazzo de Pazzi oni, ki je prvi zasadil na Jeruzalemsko obzidje prapor krščanstva. Za ta junaški čin mu je grof Bujonski izročil nekaj kamnov iz sv. groba, ki jih je Pazzo de Pazzi odnesel kot najdražjo svetinjo iz odrešene svete dežele. Ob povratku ga je pred mestnimi vrati čakalo florentinsko ljudstvo in ga sprejelo z največjimi častmi. Na visokem vozu, s skrinjico kamnov v naročju, s križarskim praporcem v desni, je vkrakal Pazzo de Pazzi v mesto, ob veseljem, vzklikanju množice, ob pritrtkavanju zvonov in grmenju topičev. Tako pravi legenda.

In od tedaj so prvorojenci iz družine Pazzi vsako velikonočno soboto vkresali s svetimi kamni ogenj v cerkvi sv. Apostolov, ki ga je nadškof blagoslovil in so ga nato Pazzijevi na bogato okrašenem vozu peljali po ulicah in ga razdeljevali med ljudstvo.

Kako globoko je ta običaj vkoreninjen v florentinskem ljudstvu, priča dejstvo, da se je ohranil dolga stoletja vse do naših dni, tudi potem, ko so Pazzijevi l. 1864. izumrli in je vse stroške prevzelo mesto.

d Za novega patrijarha srbske pravoslavne cerkve je bil imenovan skopljanski metropolit Varnava. Preteklo nedeljo je bil v Belgradu slovesno ustoličen. Novemu patrijarhu še ni petdeset let.

d Za načelnika »Krščanske šole« v Šenčurju pri Kranju je bil izvoljen tamonjšnji župnik g. Janez Piber. Odbor je sklenil, da vsake kvarte priredi po eno vzgojno predavanje za starše. Posnemajmo!

d Okrajno sodišče pride iz Kranjske gore na Jesenice, kamor bo spadal tudi tako zvani Bohinjski kot. Tako se čuje.

d Dragocene najdbe. V vasi poleg Otočca v Liki so te dni našli kovanega denarja in srebra ter nakita, ki je star nad 2000 let. Dalje so najdeni prstani, okraski iz jantarja, srebra in svinca. Najdeni predmeti predstavljajo ogromno starinsko vrednost. Denar je bil izkovan za časa cesarja Oktavijana Avgusta in je dobro ohranjen. Latinski napis na njem je dobro čitljiv. Kmetje, ki so našli izkopanine, kopljejo dalje nadejajoč se novih najdb.

d Vseniškica knjižnica v Ljubljani. Gosp. rektor slovenske univerze dr. Metod Dolenc je te dni izjavil, da postane ljubljanska licealna knjižnica z novim zakonom o univerzah lasi vladika vseniščica. Najbrže bodo že letos zgradili na parceli tako zvanega knežjega dvorca (blizu Križank) v Ljubljani za knjižnico posebno poslojpe.

d Povečano ljubljansko elektranjo so otvorili 12. aprila. K slovesni otvoritvi se je zbrala odlična ljubljanska družba. Nove stroje je blagoslovil sam vladika prevz. knezoškof dr. A. B. Jeglič. Zvečer je bil ljubljanski grad sijajno razsvetljen.

d Vseslovenski gasilski kongres, ki se bo vršil v prvih dneh avgusta, bo nekaj velikega. Računi se z udeležbo 15.000 gasilcev v krogih in s 40.000 tujci iz drugih držav. Kongresa se najbrže udeleži tudi Nj. Vel. kralj. Od 647 slovenskih gasilskih društev se je dosedaj že prijavilo 350 z 10.000 gasilci.

d Letošnja glavna skupščina boreciv iz svetovne vojne je določena nepreklicno za dan 10. avgusta in sicer na Brezjah. — Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

d Romanje na sv. Višarje bo 26. in 27. julija. Kdor se želi udeležiti, naj se prihlasi pri Prosvetni zvezi. Miklošičeva cesta št. 5 v Ljubljani do 1. junija. Vožnja po Italiji in vizum stane 50 Djn.

d Točenje alkoholnih pijač rekrutom ob priliki nabora je brez izjeme prepovedano.

d Rimskokatoliški cerkveni občini v Novem Sadu je posodila splošna zavarovalna družba Jugoslavijac v Belgradu tri in pol milijona dinarjev, vračljivih v 12 letih.

d Društvo za izdelovanje pohištva so ustanovili na Sušaku. Začetna glavica v znesku treh milijonov se mora v slučaju potrebe dvigniti na osem milijonov. Zelo pametno; če hočemo vsestransko napredovati, bomo morali izvažati v tujino — lesne izdelke, ne pa neobdelan les, pri katerem v glavnem zaslužijo — drugi.

d Odpiranje prodajal v poletnem času. Ministrstvo za trgovino je odločilo, da so v poletnem času odprte kolonialne in

specerijske trgovine od 6—12 in od 14 do 20, knjigarne od 7—12 in od 14—19, vse druge trgovine pa od pol 7—12 in od pol 15—19. Pekin in mesarji prodajajo od 5 do 12 in od 15—20, brivci brijejo od 6—12 in od 14—20. Ob nedeljah smejo biti odprti vsi trgovski in obrtni prostori le od 7—9.

d Bo že. Sladkorna tovarna v Bečkeresu ima 36 milijonov dinarjev osnovane glavnice, pa je imela v preteklem letu nad 22 milijonov dinarjev čistega dobička, kar je vsekakor dokaz, da bi se cene sladkorja lahko nekoliko znižale.

d Poslopje zagrebske tobačne tovarne, ki je bilo last zagrebske občine, je kupila uprava državnih monopolov za sedem milijonov dinarjev.

d Proračun belgrajske občine znaša 370 milijonov dinarjev.

d Zagrebski gostilničarji zahtevajo, da pivovarne znižajo cene piva za 200 Din pri hektolitru in sicer do 25. aprila do 12. V nasprotnem slučaju, da bodo vsi gostilničarji v Savski banovini prenehali točiti pivo. Bomo videli, če bo vse to res.

d »Most kralja Aleksandra I.« bodo zgradili med Belgradom in Zemunom. Dolg bo 757 m in širok 18 m. Stroški so proračunjeni na 180 milijonov dinarjev. Most bo služil osebnemu in tramvajskemu prometu in mora biti po pogodbi zgrajen v 38 mesecih.

d Vagone na račun vojne odškodnine je prišla v zadnjem času zopet dobivati v večjem obsegu Jugoslavija od Nemčije.

d Zbor županov se je vršil pretekli teden v dvorani prosvetne zveze v Mariboru. Otvoril in vodil ga je dr. Leskovar. O sedanjem stanju občinske uprave je predaval g. referent Gorkič. Sprejele so se nekatere resolucije, ki se nanašajo na nova davčna bremena. Pri volitvah je bil izvoljen dosednji odbor z dr. Leskovarjem na čelu.

d V sveto deželo je te dni romalo pod vodstvom srbskega škofa Nikolaja 60 pravoslavnih vernikov iz Ohrida in okolice. To je prvo romanje pravoslavnih v sveto deželo.

d Nemci hočejo kupovati našo koruzo. Nemški poljedelski minister dr. Dietrich je te dni izjavil, da bo Nemčija poslej kupovala koruzo v vzhodnih evropskih državah, torej tudi v Jugoslaviji, in ne več južni Ameriki, ker poslednja krije svoje potrebe v severni Ameriki in ne v Nemčiji.

d Dva in pol mesečna deklica in tri mesečni deček se oddaja za svoja. Točnejši naslov in zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipičeva ulica.

d Prašičereje! Vnetim prašičerejem, zlasti gospodinjam se priporoča, da si ogledajo, če mogoče, še tekom tega meseca vzorno prašičereje pri g. Janezu Brodarju v Hrastju pri Kranju. Baš sedaj je tam cela vrsta krasnih svinj, ki imajo mladiče. — Priporoča se prirediti poučne zlete v Hrastju tudi z učenci kmetско-nadaljevalnih šol. Obisk je zelo zanimiv in poučen glede vseh vprašanj, ki se tičejo prašičereje. Dobro je, da se obiski poprej prijavijo. — Kmetijski referent v Kranju.

d Redek primer. Pri posestniku Bambiču v Ponikvah je znesla kokoš nenavad-

no debelo jajce, ki je imelo nekake obročke na lupini. Gospodinja je jajce ubila in v njem je bil ponavadi rumenjak z beljakom, poleg njega pa še eno jajce z lupino vred, torej jajce v jajcu.

d 5 kozličev je skotila koza Lazaru Vukašinovića v Mostaru. Ker vseli ne more dojeti, so kozličem kupili cucelne in sedaj sesajo kot otroci.

d V Ljubljani so pokopali profesorja in pisatelja g. Ivana Grudna. Bog mu daj večni mir!

d V Ljubljani je umrl in je bil preteklo nedeljo pokopan predsednik Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne gosp. major Martin Colarič. Naj mu Marija Pomolnica na Brezjah, ki je pod njenim okriljem vsako povojno leto zbral k lepi spominski slavnosti tisoče slovenskih fantov in mož, izprosi pri Bogu večno plačilo!

d Kap je zadel. Znani trgovec Herman Bađer iz Dolnje Lendave ima sina v Trstu in ga je želel te dni obiskati. Zvečer je vseuredil in je hotel z jutranjim vlakom odpotovati. Zjutraj, ko je bilo treba na pot, je ležal Herman mrtev v postelji. Zadel ga je kap.

d Avtomobil je do smrti povozil na neki zagrebski ulici službujočega stražnika Stefana Sambola.

d Vse je jokalo... Drvar Anton Rajšel je v svojima sinovima podiral bukev v gozdu nad vasjo Verdreng pri Kofevju. Pri zadnji bukvi, ki jo je hotel Rajšel še za vsako ceno podreti, se je zgodila nesreča, ki je globoko pretresla ondote prebivalce. Debelo močno drevo je namreč pri podiranju padlo v napačno stran, kakor je bilo poskano. Na tisti strani je stal Anton Rajšel. En sam grozen krik in bukev je podkopala pod se nesrečnega drvarja. Oba sinova sta nato v grozni žalosti rešila očeta izpod velikanske bukke. Oče je bil docela razmesarjen. Iz lobanje so brizgnili po tleh možgani. Kosti na rokah in nogah so bile popolnoma strte in zlomljene, celo truplo je bilo ena sama velika krvava rana. Nesrečnega očeta sta prinesla domov na nosilnici sinova. Okrog očeta se je zgrnilo devetoro trok z ženo in vse je jokalo.

d Fantje so pripeljali v bolnišnico mrtvega. Dne 11. t. m. so se rekruti iz novomeške okolice vozili v Novo mesto, da se odpeljejo k vojakom. Na enem izmed mnogih voz so rekruti pripeljali truplo mladega moža, da ga oddajo v bolnišnico. Stvar je bila ta: Ko so se fantje peljali po cesti, jih je ustavil mlad mož z prošnjo, da bi ga vzeli na voz, ker gre v bolnišnico, a težko hodi. Fantje so bili dobri, pa so ga vzeli. Preden pa so prišli v Novo mesto, je mož omahnil na vozu in izdihnil. Fantje so hiteli v bolnišnico. Ko so prišli tja, je bil mož že mrtev.

d S pada je padel na kamenita tla gozdni delavec Tine pri Primcu na Bregu pri Litiji. Je podlegel poškodbam.

d Z vodo so ga »panali«. One dni so na neki hiši v Subotici zagledali slaboumnega človeka, ki je začel streho razdirati. Policija mu ni mogla blizu, ker je moral na njo vse, kar mu je prišlo pod roko. Prihiteli so gasilci in ga z vodnimi curki ugnali, policija ga je zagrabil. Nesrečnejši je bil znorel pri nekem trenju vlakov.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela „Union“.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestiva, p. ot
poročstvu i. t. d.**

d Pred izrednim sodiščem za varstvo države v Belgradu se prične 24. aprila razprava proti dr. Mačku in tovarišem. Obtoženci — okrog 30 — se bodo morali zagovarjati radi političnih atentatov, ki so bili izvršeni lansko leto v Zagrebu in okolici Dr. Maček, bivši predsednik Radičeva stranke, je obtožen, da je zarotnike denarno podpiral.

d Bivši avstrijski »feldvebel« Ivan Pirc, ki je bil obtožen, da je dal usmrtiti leta 1914. nekega Marka Ilića kot špijona in je bil zato od jugoslovanske oblasti obsojen na smrt, je bil te dni pri ponovni obravnavi vsled pomanjkanja dokazov, oproščen.

d Ker je umoril svojega očeta s sekirjo je bil obsojen pred mariborskim sodiščem 19 letni Martin Horvat iz Gornje Prislave na 12 let in 1 mesec ječe.

d Zobni atelje Boris Štoka v Litiji sprejema od 9 do 12 in od 2 do 7. Dela solidna, cene zmerne.

d Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gniloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezní v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo pipo-ročati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo. Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in v specializiranih trgovinah.

d Živinski in kramarski sejem v Št. Jurju pod Kumom bo dne 25. aprila na Markov dan.

Gospodarska in gospodinjstva izobrazba (Velikolaška okolica.)

Medtem ko se pri Lažarskem klancu vezbajo v pletenju soli odrasli, so si pa januarja in februarja gospodarji in bodoči posestniki nabirali in vcepljali praktične nasvete za obdelovanje zemlje, za nego živinoreje, sadjarstva, perutinarstva, dalje pri prvih pomočkih v nesrečah na kmetijskem tečaju v Velikih Laščah. Bila je že davna želja gospodarjev, da bi imeli priliko slišati nauke in nasvete iz vseh panog gospodarskega udejstvovanja. In ta želja se jim je letos izpolnila, ko so hunska uprava in gospodarske institucije privedle dvomesečni kmetijski tečaj. Ob pomladansko lepih dnehi so se zgrinjali moške in fantje v tег in z zanimanjem poslušali in sledili predavanjem gospod. strokovnjakov ing. Eiselsta, Skubic, Černeta, okrožnega zdravnika dr. Mihelešica, živinodravca iz Kočevja, dr. Valenčiča, Jereba, Hladnika in gospoda srezkega poglavarja. Tem potom bodi vsem gg. predavateljem izrečena najlepša hvala!

Istočasno z vršitvijo kmetijskega tečaja pa marljivo delavci za procvit in prosper gospodarstva niso pozabili, da ženski svet nujno potrebuje tudi globlje izobrazbe. Ustanovili so gospodinjstvi tečaj pod vodstvom priznanih in izkušenih strokovnih učiteljic gg. Beningerjeve in Okornove. Pa je vedno križ s prostori! Trumoma so se dekleta oglašala, a sprejetih je samo 22, ki pa so se z vso gneto poprijele in oklenile teoretičnega in praktičnega pouka.

En koš raznih novic. (Iz Cerklj ob Krki.)

Češnje so z marelicami in breskvami vred že lepo odvečele. Pregovor pa pravi: »kakor češnje, tako trta.« Bo torej dovolj in dobrih češenj in tako tudi vinskega pridelka, če ne bo — seveda nesreče! — Lanskih pridelkov, zlasti krompirja in vina, mnogi ne morejo prodati in ga ponujajo za vsako ceno. Krompir bi vrgele svoj denar, če bi ga prešči pojedli, a za vino je težje. — Na tiho nedeljo smo imeli v svoji sredi pomožnega škola g. dr. Rožmana, ki je prišel posvetiti nove bronaste zvonove, a je obenem predsedil nad 11 ur v spovednici ter imel tudi tri lepe pridige. Popoldne je presvetil sprejel v mladeniško Marijino družbo 38 mladeničev. Družba šteje sedaj 150 fantov, — Zagrebški nadškof je ta dan obiskal oba ljubljanska škola in sicer prevzvišenega doma v Ljubljani, presvetlega pomožnega škola pa mimogrede tu pri nas. Narvoča duhovščina se je dala z nadškofom in pomožnim škofom sli-

kati. — Prvi melič, ki so ga spremljali novi zvonovi, je bil mali Tonček Jurečič iz Mraševca. — V Mraševem se pripravljajo, da dozdajo cerkev, ki že pri let čaka napol dogotovljena. Ker bi ta nekoč le mogla postati župna cerkev, je prav, da se Mraševci zavzamejo z vseno močmi! Korajža velja! — V Krki vasi imajo dovoljeno, da si postavijo novo 4 razredno šolo. Pa bi še vse drugo šlo, samo denarja ni! — V prvih treh mesecih tega leta so ljudje v tukajšnji hranilnici zamenjali za 80.000 Din tujih valut. To pomeni dvoje: veliko naših ljudi je na tujem in ljudje vedo, da v domači hranilnici menjaajo najbolje. — Župeča vas se je močno začela zanimati za zložbo zemljišč. Pametno je to! — V dvorani je bilo v zadnjih tednih: tri dramske predstave (enkrat so gostovali Brežičani), en koncert pevskega društva iz Krške vasi ter krasno uspeli materinski dan. Da na materinskem dnevu, ki ga je vodil g. učitelj Peterlin in je imela govor gđica učiteljica Mozetič, niso sinitli sodelovalci šolarji, se nam zdi neumljivo. — Zadajo nedeljo v marcu smo pokopali tukajšnjega rojaka-seđmošolen Maksu Zorko. Srčno je želel postati duhovnik, a Bog je sklenil drugače. Žal nam je vsem, a v božjo Previdnost ne posegamo. — Pred 14 dnevi sta bila naš g. župan in oba svetovalca Marinček in oni deputaciji z Dolenjskega, ki se je oglosila pri g. hamu radi elektrifikacije. Kakor bi Gorenjska brez elektrike ne bila to, kar je, tako tudi za nas Dolenjce pomeni elektrika silno važno gospodarsko vprašanje, zlasti z ozirom na možnost tekmovalstva z drugimi pokrajinami.

Delo naših deklet.

(Sela pri Kamniku.)

Proslava »Materinskega dne« nam je pokazala, kaj more ustvariti pridnost naših deklet. Že dopoldne so pokazale svojim skrbnim maternam premnogo — zares lepih, dovršenih ročnih del. In čuditi se je zlasti onim, ki so se prikrat bavile s takim delom, pa tako lepo izdelale. In njih vztrajnost! Čim slabše je bilo vreme, v tem večjem številu so prišle k tedenskim deklškim sestankom in to — iz treh — celo iz štirih fara: iz selske, gojške, smartinske in vranjepeške — po številu skupno 42. Ob pogledu na razstavo se je marsikateri mameci zjasnilo oko, saj je videla dela svoje hčerke, mnogim se je izgubil morebitni predsodek glede sestankov, kajti spoznali so: kjer se more napraviti toliko lepega, tam je lepo! In zares — lepo, prav fletno je bilo pri sestankih! Petje, smeh, čitanje in razgovori — vse to je našlo časa in prostora med resnim delom.

Popoldne pa je bila ljubka in iskrena prireditelj s 11 točkami — vse v čast in hvaležnost dobrim materam! — Nedeljo po prazniku so imela dekleta poslovilni sestanek s čajanko, nato pa so se šle v bližnji gozdček igrati, ker so bile razigrane volje.

Licencovanje bikov v novomeškem srezu.

Licencovanje bikov v novomeškem srezu se je vršilo dne 31. marca v Novemestu za novomeški sodni okraj, 1. aprila v Trebnjem za trebanjski in 2. aprila v Žužemberku za žužemberški sodni okraj.

Licencovanih je bilo v Novemestu 32 bikov, od teh nepotrjenih 5. V Trebnjem 27 bikov, od teh nepotrjeni 3 in v Žužemberku 15 bikov, nepotrjena 2. Največ točk so dosegli v Novemestu sledeči lastniki bikov: 1 bik kmetijske šole na Grmu najvišje število točk 30, drugi bik iste šole 29 točk, 1 bik Ivana Zefrana iz Gotne vasi, 1 bik Ivana Nardina iz Sel pri Toplicah po 29 točk; biki Radič Neže iz Tomažje vasi, Jakše Jerič iz Orehovic, Pavlič Antona iz Orehovic, Zagore Franca iz Smolenje vasi so dosegli po 27 točk. V obče je bil material še dosti dober.

V Žužemberku je dosegel župana Ivana Sinkovca z Ambrusa 1. bik 30 točk in to je

VSI VI cen'ent odjemalci, ki ste nas že obiskali, ste **GLASNE PRIČE** o izredno dobri kvaleteti in **NIZKI CENI** čevljev

STANDARD

PRIČA STE, da je bila zadnje dneve naša prodajalna vedno polna in smo bili prisiljeni napraviti državno vrstavo, da je pri vstopu napravila vrstni red, da ni bilo poslušanje moteno. — **POHITITE** in da ne bo na prodajalno za Veliki petek in soboto praveleki naval, priporočamo Vam, da se čim prej odločite nas posetiti. — **IZREDNE NIZKE CENE** veljajo samo še ta teden in dokler traja zaloga, ki se že še odlično zmanjšala.

OTROŠKI, v raznih barvah in let od Din 40' — do 70' —
ZENSKI, črni ali rjavi od Din 100' — do 140' —
ZENSKI na spango kombinirani od Din 150' — do 190' —
ZENSKI razni, moderna oblika od Din 160' — do 200' —
MOŠKI polčevlji, črni od Din 140' — do 180' —
MOŠKI polčevlji, rjavi in kombin. od Din 150' — do 200' —
MOŠKI razni, moderna oblika od Din 170' — do 210' —

POLEK TEH VART razprosljamo še razno obutev po izredno **NIZKI CENI**, ker je v našem interesu, da se **VSADKO** poslaži to **VELIKONOČNE** **PRODAJE**.

To priliko Vam nudi samo naša

detajlna prodaja čevljev
znamke „STANDARD“ tov. Carl Pollak d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta 23

najbolji buk v okraju, ki tehtal 820 kg. Buki Mihe Miriča iz Dvora, Karola Goidovca, dekana v Zubeberku, in Ivana Sinkovca iz Ambursa so dosegli po 28 kosk. Material je bil primeren za najljubši travnik v bari in obliki dobrih pogovov in kraljev. Občini Zubeberk manjka znatno število bokov. Zupca Sinkovec iz Ambursa ima še 4 boka moštvoorov v hlevu, ki so dobri za pome in jih proda. V obče je Sinkovec najboljši in največji bikovec v okraju.

Smrt Janje

(Sr. Kril pri Litiji)

Dne 6. marca je na Brezovem m. m. Jožeta Višnar, bera posestnik in cerkvenega ključarja, stara komaj 70 let. Umrla je, ko je drugimi življenja dala. Možu je pustila 6 otrok. Svoje verne družine je težko priznati; tudi voditi moramo, da se naš razum ne sme raziti z bodjim razumom, da da so bodje poizkusiti namreč. Svoje Jerešove, katerim je družina posestnik, bo dajalo ostalim solila volak, da ne omagaja.

Umrli je moč

(Trzin)

V del. bolnišnici v Ljubljani je umrl Karel Jakob, posestnik v 45. letu starosti. Bil je dober in skrben gospodar ter se je udeleževal pri vseh gospodarskih organizacijah. Bil je učitelj kmet. podružnice in goslinnega društva. Zaprta je bila dva neprekinjena črta. Pokoj njegov duši!

Zgraditev kapnice

(Prečna)

Solidnost in vzajemnost med se imajo za splošno dobro, vasi so istine, ki so pridobila Kalanec s pomočjo Higienkega avoda v Ljubljani veliko važno kapnico. V služaju potrebe bo tudi Sobotnem dala potrebne vode. V soboto pred tisto nedeljo je bilo delo v glavnem končano. V nedeljo so tako Kalanci na dosojeno način pogostili vse, ki so kakorkoli sodelovali pri zgraditvi; tudi z najmanjšim delavcem so delili svoje veselje. V lepini besedami se je Smrak Jože zahvalil vsem. Kal je postal v Ljubljani najnaprednejša vas, v kateri se gospodari po najnovejših načinih, ki jih priporočajo kmetijski strokovnjaki na grški šoli, kjer sta se tudi dva Kalanci izobila. Za ureditev dveh gospod. na Kalu so zopet prinesli potrebne materiale. — Tudi Daljni vrh je kravato potreben vaške kapnice in ureditve gospod. Ali se bo po zgraditvi Kalanec zvezal za to? Bog daj, da li se.

Smrtina kosa

(Sinkov turaj)

Tukaj je umrl dalji nekolič dober poznani Spenko Ivan, posestnik v Kulu pri Voditah, v starosti 46 let. Bil je čen tukajšnjega goslinnega društva in bera načelnik. Bil je oduševan katoliškega mišljenja, dober gospodar. Pri pogrebu so bila zasopana v častnem številu tudi goslini društva in sicer Mengel, Komenda, Vojnice in Polje. Poslovilne govore sta govorila govoila g. Inkret, Solški vodja v muna školskega odbora in g. Zupca Franc, posestnik v imen občinskega odbora in goslinnega društva, katerega ustanovitelj je bil on. Zahvalil se mu je za nabavo zvonov, ko je šel od hiše do hiše in se ni ustrašil truda ter se sam pripomogel z mrtim zvonikom! Blaz mu spomin!

Tridesetletnica posojitve.

(Senar pri Kranju)

Šenčrska hranilnica slavi letos Stletnico obstoja. Na zadnjem občnem zboru se je g. načelnik Umnik hvaležno spominjal zjenskega posojitelja g. svatka F. Travan, sedaj zapnika z Sodražici. Zavod, ki ga je ustanovil g. Travan kot bera šenčrski kaplan s svojimi skrajotji — tako je gospod prijateljsko nazival prve odbornike v hranilnici — je postal tokom 30 let trdna opora kmetkega in delavskega ljudstva. Danes zglede in podrtvovalni vodijo hranilnico sami vrhi kmetiki gospodarji z g. Antonom Umnikom na čeln.

Denarni promet je znašal v letu 1920, nad 7 milijonov dinarjev. Hranilnica niha v vsakim letom večje zaupanje. To se jasno vidi iz naraščanja vlog. L. 1900. je imela vlog nekaj nad

60.000 K. Ob 30 letnici pa 44 milijone dinarjev. Zanjega (kapiteljev) si je pridobila hranilnica področje s svojo solidnostjo. Čast pa tudi našemu ljudstvu, ki se sveda gesla »Kmet, ki denar v domačo posojilnico. Za vse vloge garantira hranilnica s svojim pol milijona vrednih posojilnic — posojilne Hranilnični dom in še Ljudski dom — ter 409 članov, katerih premoženje vsako posoja vrednost vlog. Osebnih dobičkov hranilnica ne išče. Saj upravni stroški znašajo samo 6 odstotkov vseh izdatkov. Običajni mora od posojil znaša 6 do 8 odstotkov, od hran. vlog pa 3 do 7 odstotkov. Hranilnica je tokom 30 let izdala mnogo podpor v dohodne namene, posebno pa domačim kmetiskim nadragam, kar je neposredno v korist kmetu.

Rane novice.

(Sr. Jernej na Dolenjskem)

Posojilnično delo, zlasti v vinogradih je veličina končno. Bilo li že prej, pa je večkrat negajal del. Lanskoga mraza posledice na vrtek so precej občutne, pa če nam bo Bog le to prizanesel z mrazom in tobo, bo tudi ta negajda ostanila. Stara šola, ki jo je občina obkanih od kranjskega školskega odbora, je pomembna in pripravljena, da se vseli vanjo ostanila stanila. Menda se bo to zgodilo v tožka mija. Pa prav primerno, da bodo imeli vsaj nekateri ljudje več tepeka. Posebno tista mladina, ki umrla, da ji je vse dovoljeno. Posojilno društvo v St. Jerneju in v Orechovici je priredilo tudi letni materinski dan, kjer se je predaval lep film: Kako ljudi mati v Orechovici pa nevedno neželjo. Na programu je bilo tudi govor in mrti negovor. Na veličinočni materinski dan bo v Orechovici uprizarjena burka, ki na hoo tudi vzgoji človeka. »Ne klič vrata! — Prav lepo je izvedla na tibo neželjo leta sčrti svoje vse molčevnosti, ki so jo uprizarili tudi Mladenke Marijine družbe s so. Jovanjem filma Posojilnega društva. Ta leto se pomni na Velikonočni ponedeljek v dvorani v Beli cerkvi, nkar omarjamo tudi sosednja družba, da se je udeleža.

Vera Zverca.

(Gaberjele pri Trbiču)

Podružni cerkev sv. Leandra v Gaberjelih dobi nekolič telca dva bronasta zvonca, velika in mala, a svatki je bil nov že L. 1922. Podružni čen zanje veličina domači neželni sčrtani. Zahvaliti se je vsem darovalcem, ki so tudi v hramu in g. hramu, ki sta to znanje in to izvedla. Blagoslovljenje in obhajanje zvonov se bo vršilo na veličinočni molitvi.

Pisma naših izselencev.

iz Holandije.

Pa postala 16 mesecov moje odsotnosti iz domovine, sem namreč opazil se v vrhem cenjenem »Domoljubu«: ki nam dnika iz domovine in od vseh krajev veliki zanimivih novic.

V spomin na tožki zasledek, sem se podal v Holandijo, kome je v istem času že večje število Slovencev.

Nekoli smo se v mestu Eijenschoten, Obvnanoma in v Borneu, kjer je največja premogoloma ind. strja Holandije. Tu smo dobili dela, eni tu drugi tam, tako da smo vsi zaposleni pri rudnikih. Plaće so različe; za novince je raji slabše kot za doba. Eder res hoče kaj prihraniti, mora rido trdno skleniti, da dene na stran kaj godine od svojega zasluha. Tukaj je od kraja za vsakega telca, če ne ma svoj nemški jezik govoriti. Znanstvi hri smo imeli to prav lepo vreme, bilo je v vseh teh mesecih brez snega in mraza. Vsele in srečne velikonočne praznike želimo Horik Anton, Lohaver pri Rbiskih toplicah; Karlok Josip, Trebnje; Drobnič Anton, Krško; Kodrič Josip in Janet, Resenjevica.

Pismo iz Kanade.

Pokrijamo iskrene poudrke vsem čitateljem in čitateljicam »Domoljuba«: in visoko na severu ležbrga mesta Romna. Pred kratko dobo je bila in se domovina medvedov. Pred nekaj leti so pa odkrili rudnik ogromnega bogstva: bakra, zlata in rane druge rudi.

Pa kakor naleti na kranjskega Jureta že po

vseh delih sveta, tako se je nas že tudi tukaj naselilo lepo število slovenskih fantov in moč, ki smo večinoma zaposleni v omenjenem rudniku. Rudnik je že jako razširen in globok, gremo pa sveda le še na globlji dol. Kakor trdijo učenjaki, je naša zemlja okrogla; potem ne bi bilo izključeno, da ne bi nekdo prebili čez to kroglo rov morda prav kj tam pri Mrni peči. Pričakovati je, da bo poleg tudi vojni v Kanado mnogo cenejša.

Poročamo Vam, kako se tudi druge gibljemo tukaj. Ustanovili smo pred kratkim dve društvi in sicer Kranjsko slovensko katoliško podpor. no jedno in Pevsko društvo. Prvo nam nudi pomoč v primeru nesreče in bolezni. Pevsko društvo nam pa daje razvedrila nam in ljudem druge narodnosti. Kedar vzhignemo kakšno, tuji obrtni još postajajo poslušajo ter sprakujejo, kaj in od kod ta nepoznani narod, ki tako lepo prepeva. Zato smo Slovenci pri tukih jako priljubljeni.

Se eno grdo napako ima ta kranjski Janet tudi tukaj; kadar se ga malo nacula, rad pokaze svojo »korajžo«, začuje se »Aufbisse«, zatem pa slede tepež, kri in klobase.

Pozdravljamo Vas še enkrat ter Vam želimo veselo Velikonočne praznike. Avhar Joško, Pe. čariš Frank, Dragovan Joško, Gregorič Jože in Rus Frank.

Eveleth, Minn. U. S. America.

Večkrat filam kak dopis v »Domoljubu«; posebno iz Kanade se vedno kdo oglaš. Kakor vidim, so tudi tam delavske razmere bolj neštne. Tu v Združenih državah se obetajo še slabši trsi, kot so. Na tisoče ljudi brez dela, tovarne zapirajo, s tem pa se tudi delavcem zapre delo in zaslužek.

V našem mesecu obratujejo trije rudniki; zaposlenih je par tisoč moč, plače nizke, disciplini pa prav vojaška. Skoro slednji dan drugate, tako da se skoro beta, da bomo imeli predrobne glave, če bomo hoteli ohraniti vse v spominu, kar nam zapovejo. Vrok temu je veličanska brezposelnost.

Bila se spemlad. Pri vas bo sv. Jurij je v zelenju, ko bo tu v tej sibirski Minnesoti še vse v zimskem spanju. Tu začne zeleneti šele sredi junija, ko v starem kraju je kose brusijo.

Kakor se sliši, se pripravljajo naši ljudje za polni let v Jugoslavijo. V današnjih razmerah to ni za vsakogar, ker so skromne plače, dragina pa veličinska. Želim jim veselo zabavo v njihovih rojstnih krajih. Želim srečne in vesele praznike vsem čitateljem »Domoljuba«, posebno pa svojim dramim. Skopin John, Vesel Alojz, Peterlin Matevž, Lovšin Frank, Strah John, Čoč John, Erjavec Toni, Tanko Mat, Volk John in Louis.

New Waterford C. B. Nova Scotia Kanada.

Ze več dopisov iz Kanade smo našli v »Domoljubu«. Posebno se oglašajo Slovenci iz province Ontario in Britii Kolumbije. Nekateri se malo preveč hvalijo, po dom. rečeno babajo. Kar pa ni pravilno, ker s tem se preveč vabijo Slovenci v Kanado. Zelo nam je pa ugajal dopis v »Domoljubu«: št. 9 od dne 26. februarja t. l. Kar se tiče zasluha tukaj, je bolj srednje. Tako je, da se je precej imha, samo v kozarec se ne sme preveč globoko gledati. Nahajamo se na zahodnem koncu Kanade in delamo v premogovnikih, kakor veličina Slovencev, ki se nahajajo v Kanadi. Zimo smo srečno prestali. Ni bila baš preslaha, zima premrzla. Delalo se je pozimi bolj slabo, zima se dela še sedaj samo 3 do 5 dni na teden. Želim vsem čitateljem, mrazem in sorodnikom, posebno pa dekletom veselo velikonočne praznike. Smole Anton, Reboli Franc, Mirna; Lavrič Alojz, Levstek Jakob, Odračica; Kostelic Anton, Mušava; Ras Alojz, Pokojnica; Povh Frank, Trebnje; Jamšek Frank, Trbovlje; Juvanc Frank, Cikava; Prosenec Frank, Leskovec; Angela in Frank Rupnik, Idrija (Italija); Wale Janet, St. Vid pod Jurske dolini (Korčsko); Drobšč Herman, Mohliče (Koroško).

Očuev iz Kanade.

Noxanda mine, Quebec. Ker je večkrat našima dopise naših rojakov iz raznih naselbin, zato naj tudi jaz ne zaostajam ter nekoliko popišem naše življenje. Tukaj se nahaja še precej lepo število naših rojakov. Zato se je naša naselbina znatno povečala. Tu se je danes sliši po ulicah domači jezik. Dela so tukaj stalna in to so v rudniku in zunaj, imamo tudi veliko topilnico, kjer se dela noč in dan. Koptje se roda, največ baker in zlato. Naši ljudje živijo sicer v zadovolj-

stev, toda nekaj le tle v vsakem srcu, in to je misel na rodno grudo.

Kakor smo slišali, je v Gospodu zaspal naš nad vse spoštovani gosp. župnik in dekan na Suhorju. Izrekamo globoko sožalje, ker vemo, da smo izgubili iz naše srede moža, katerega je vredno ceniti. Bil je pravi pionir svete Cerkve in si je pridobil častno ime med vsemi farani.

Končno pošiljamo srčne pozdrave in želimo vesele praznike vsem lantom in dekle- tam, očetom in materam, in sploh vsem bral- cem »Domoljuba«, Martin Videtič, Suhor; An- ton Steriha, Suhor; Frank Pecarič, Čurile; Ivan Snoj, Ljubljana; Antonija in Ludvik Sop- či, Anton Brodarec, Josip Weiss, Frank Mehak, Melika; Martin Gosenca, Martin Vivoda, Niko Horvat, Radovica; Anton Stefanič, Primostek; Frank Perhaj, Frank Strnad, Josip Grandovec, Janez Kostelec, Dobro polje; Frank Spendal, Mirna peč; Janez Bajuk, Križevska vas, Anton Govednik, Jože Drngovan, Lokvica; Josip Bambič, Frank Vesel, Josip Vesel, Jakob Mo- dič, Anton Bartol, Loški potok; Josip Auhar, Mirna peč; Josip Kopenik, Mirna peč; Barba- ra Petračič, Drašiči; Josip Dejak, Ribnica.

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reproduciran glasba, 15.30 Glasovna napoved, bczra, reproduc. glasba; 17.30 Iz današnjih dnevnikov; 17.30 Koncert Ra- dio-orkestra.

Četrtek, 17. aprila: 19.30 Zgodovina proces-rije na Svetno nedeljo I. 20. Večer katoliške cerkvene glasbe: I. Stolni cerkveni zbor poje pod vodstvom kapelnika Stanka Premrla pos- te pesmi, II. Zbor ljubljanskih bogoslovcev po- je Jeremijeve žalostinke, III. Haydn: Sedem be- sed, izvaja Radio-kvartet.

Petek, 18. aprila: 11. Versko predavanje, dr. R. Tominec, 11.20 Jeremijeve žalostinke, 11.40 Zgodovina procesije na svetno nedeljo II.

Sobota, 19. aprila: 16. Prenos vstajenja iz ljublj. stolnice, 17. Reproduc. glasba, 18. Prenos zvonjenja iz trnovske cerkve, 20. Prenos iz Bel- grada.

Nedelja, 20. aprila: 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice, 10.30 Tedenski pregled, 11. Koncert Radio-orkestra, vmes pojeta gg. Jan- ko in Mohorič, 15. Reproduciran glasba, 15. Veli- konošne recitacije, 16. na citre igra g. Lóske, 17. Koncert Radio-orkestra, 20. Koncert godbe Druške divizije.

Ponedeljek, 21. aprila: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10. Versko predavanje, 10.20 Kaj se učimo od čelozlov, kmetski zbor, 11. Koncert Radio- orkestra, vmesne speve poje g. Pavlič, 15. Veli- konošni popoldan v Gorjah — prenos, 17. Ku- harjev šramel kvartet, 20. Brandi-trio, Slagjeje poje g. Premič.

Torek, 22. aprila: 18.30 O telovadbi dece, 19. Italijansčina, 19.30 Ruščina, 20. Prenos iz Za- greba.

Sreda, 24. aprila: 18.30 Otroški kottiček, 19. Podobe iz slovenske literarne zgodovine, 19.30 Francoščina, 20. Klavirski večer g. Marjana Li- potiška, 21. Koncert Radio-orkestra.

NAZNANILA.

Blagoslovljenje novih zvonov.

(Nova Oselica)

V petek pred Belo nedeljo pripeljemo iz li- varne v St. Vidu nad Ljubljano dva nova bronasta zvonova: malega, ki tehta 405 kg in srednjega s težo 711 kg; velikega težkega 1771 kg pa že imamo. Blagoslov bo izvršil presviti škof dr. Rož- man na Belo nedeljo. Slovesnost se bo začela ob 10 popoldne s sv. mašo in cerkvenim govorom presvitega škofa. Zvonove si lahko vsakdo že gleda v livarni v St. Vidu nad Ljubljano.

n Gasilno društvo v Ponovi vasi pri Gro- suplem priredi na velikonočni ponedeljek ob 3 popoldne vrtno veselico z bogatim sporedom v prostorih g. Janeza Šipela v Ponovi vasi št. 11. Prijatelji gasilstva v ljudo vabljani.

n Borovnica. Na velikonočni ponedeljek bo prosvetno društvo uprizorilo ob 3 popoldne velikonočno igr. »Vstajenje«. Vabljani.

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Razno. Za škofa v tirolskem Bri- knu, ki pripada za enkrat Italiji, je ime- novan semeniški profesor dr. Geisler, po rodu Nemec. Nov dokaz popolne nevds- nosti sv. stolice. — Papež je imenoval ne- davno mons. Olaf Offerdhal za škofa na Norveškem. Je prvi višji cerkveni dosto- janstvenih-domačin. — Na Angleškem se je izpreobrnil protestantski pastor Peter Walter. Postal je katoliški duhovnik in javno na prižnicah preklicuje svoje prej- šnje zmote. — V vatikanskih krogih se go- vori, da bo papež odpotoval koncem tega leta v Padovo, kjer bo prisostvoval veliki svečanosti 700 letnice sv. Antona Padovan- skega.

Italija.

s Razno. Po 15 letih se je oglašil s pi- smom iz Rusije Ivan Pavlin iz Ravince nad Grargjem. Živi v bližini sibirskega Omska. — V Goveku na Ledniah je umrla 65 letna žena gostilničarja Neža Bogatajeva. — V Pedrinjah nad Rihembergom je preminula gdč. Ivana Joganova. — V Šmarjah je iz- dhnul dušo Milan Anf, bivši tajnik.

Indija.

s Posledice Gandhijevega proglasa. Pisali smo že, da je nastalo med Indijci silno gibanje proti angleški nadoblasti. Na čelu tega gibanja se je postavil Mahat- ma Gandhi, ki je najprej opozoril indij- skega podkralja (Angleža), naj napravi konec izkoriščanju indijskega ljudstva. Ker je dobil Gandhi nezadovoljiv odgovor, je 12. marca začel agitacijski pohod po de- želi. Pri tej priliki je Gandhi naslovil na narod proglas, ki pravi med drugim: »Pod- kralj je imel priliko, da naredi mnogo do- brega. Sedaj je prepozno. On zastopa na- rod, ki se zelo težko vda in ki se nikoli ne kesa. Angleži ne spoštujejo drugega nego silo. Angleži opazujejo lahko z naj- večjim zanimanjem boksanje (boj na pesti) in se cele ure ne utrudijo. Nori ob navduše- nja pri nogometu, čeprav se pri tem lomijo rebra in noge. Anglež poskakuje od vese- lja, ko se pripovedujejo krvavi vojni do- godki. Od milijonov, ki jih sesa letno iz Indije, se ne more ločiti, naj bodo razlogi, da se Indijci ne smejo tako izkoriščati, še tako prepričevalni. Edini zakon, ki ga in- dijski narod čuti nad seboj, je volja angle- škikh uradnikov, edini mir, ki ga narod po- zna, je mir državnih ječ. Indija je danes neizmerna ječa. Zaničujem angleške zako- ne in smatram za svojo dolžnost, da zlo- him ta grdi »mir«, ki pritiska na narodovo srce in ga duši, ker mu manjka svobodno dihanje.« Po tem pozivu je šel Gandhi v par sto kilometrov oddaljeno mesto Jala-

n Planinska gora. Tistim, ki bodo šli na Planinsko goro velikonočni ponedeljek s skup- nim seznamom, se dodatno sporoča, da morajo ta seznam romarjev dati vidirati obmejnemu komisarijatu na Rakeku in ga potem pri pre- hodu državne meje pokazati italijanskim stra- žnikom.

pur ob morju, kjer se nahajajo državne soline. Kot protest je Gandhi zajel iz mor- ja vodo, potegnil iz nje sol in jo razdelil med prebivalstvo, kar znači neupošteva- nje angleškega zakona in upor proti angle- škemu oblastem. Angleži so zaprli nekaj Gandhijevih agitatorjev in tudi njegovega sina, samega Gandhija pa puste za enkrat na svobodi. Gandhijevemu gibanju za ne- odvisnost se pridružujejo zlasti komunisti, ki imajo seveda druge namene kot indij- ski »prerok«. V Kalkuti je sklenilo 10.000 dijakov stavko, da podpro Gandhija. V Bombayju je 1000 prostovoljcev prodajalo prepovedano Gandhijevo sol. V Lahori je 10.000 Indijcev korakalo po mestu, pojoč revolucionarne pesmi. V Bombayju je bilo ranjenih več oseb, ker so eksplodirale bombe, položene na železniški postaji itd. Nekaj je gotovo: v Indiji vre in nihče ne ve, kaj prinese bodoči dnevi.

Drobne novice.

10.000 glav živine je pokončala zadnja velika povodenj v Franciji.

2 milijona 760 tisoč dinarjev je daro- val angleški kapitan Rouston nemškimi in- validom, »ker je tudi po njegovi krivdi kakšna družina nesrečna«.

2 in pol milijona priimkov hočejo ma- djarizirati na Ogrskem.

Palačo za 24 milijonov dinarjev so po- stavili češki socialisti v Bratislavi.

1800 telefonskih zvez vodi v Vatikan.

1 milijon 150 tisoč Amerikancev pri- de letos na izlete v Evropo.

Smrtna avtomobilska nesreča se pri- godi v Ameriki vsakih 17 minut.

Uporno gibanje v Indiji se širi.

Do krvavega spopada med invalidi in vojaštvom je došlo v romunski Bukarešti.

Strupeni plini so se vneli v rudniku Monsa v Franciji. 15 rudarjev mrtvih.

Pri brzovlakih med Rimom in Pari- zom bo na razpolago potnikom tudi kopal- nica.

45 jezikov je govoril Emil Krebs, ki je umrl te dni v nemškem Berlinu.

Nov petrolejski vir, ki daje na dan 1000 ton surove nafte, so odkrili v Rusiji.

80.000 novih stanovanj bodo zgradili v Parizu.

Nemško potniško letalo je na povrat- ku iz Angije zgorelo. Štirje mrtvi.

Republikanske demonstracije so bile v španskem Madridu.

Davke hočejo zopet znižati v Franciji. Hude nevihte divjajo v severnem Atlantskem oceanu.

20 besarabskih poslancev je izstopilo iz romunske kmetijske stranke, vendar ho- čejo podpirati Manijevu vlado.

Berlinska policija je zaprla komuni- ste, ki so imeli tajno tiskarno; med njimi je tudi nekaj uradnikov sovjetskega po- slaništva.

10.000 bivših nemških vojakov bo ob- iskalo bojišče v Franciji in protestiralo proti vojni.

Vodstvo avstrijske krščansko-socialne stranke je odložil bivši zvezni kancler dr. Seipel.

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

Lurška ozdravljenja.

Od 1. 1892. pa do začetka svetovne vojne je bilo glasom Urada za zdravniško preiskavo v Lurdu 4400 čudežnih ozdravljenj, vsega skupaj pa se računa do 17.000 ozdravljenj. Ozdravljene so bile od 1. 1858. do 1908. sledeče bolezni:

	slučajev
jetika	747
srčna hiba	50
kožne bolezni	38
stekline	111
rane	45
rak	25
bolezni v členih in kosteh	320

Živčnih bolezni (padavice, nevrastenije itd.) je bilo ozdravljenih v letih 1892. do 1904. samo dvanajstina vseh ozdravljenj, od 1904 do 1914 pa samo trideseti del, danes pa jih zdravniška preiskava sploh več ne jemlje v poštev. Kar tiče načina, kako se ozdravljenja vršijo, nam zlepa ne ve povedati zgodovina človeštva kaj podobnega. Tudi način zdravniške preiskave je izreden. Ko se dogodi kako ozdravljenje, tedaj se hitro določi gotovo število zdravnikov, da pregledajo ozdravljenca. Najprej preiščejo zgodovino dotičnega: proučavajo vse spise o bolniku, zdravniška izpričevala, islovetnost osebe, pa jeli res nastala izprememba, kaj pravi bolnik sam itd. Ko se vse to izvrši, tedaj se prične v veliki dvorani razprava zdravnikov. Tu najdeš na stotine zdravnikov vsake vere, vsake narodnosti. Vsakdo sme svoje nazore svobodno povedati. Vsakdo sme ugovarjati, vsakdo na svoj način sklepati, slednji se trudi, da oslabi mnenje onih, ki trdijo drugače kot on. Ob koncu pozove predsednik vse navzoče, da povedo svojo sodbo o zaključku, ki ga nameravajo izdati. Ta zaključek mora vsebovati pozitiven ali negativen odgovor na sledeča vprašanja: a) Ali je bolezen v resnici obstojala, b) ali je nastalo popolno ozdravljenje ali samo izboljšanje, c) ali je treba zaključek odgoditi na poznejši čas; d) ali je ozdravljenje mogoče pripisovati naravnim silam.

Francoski romanopisec Zola in Lurd.

V drugi polovici meseca septembra 1892 je povzročila v Evropi in Ameriki veliko senzacijo novica, da bo potoval v Lurd sloviti francoski romanopisec in brezbožnik Emil Zola češ, da se hoče na lastne oči prepričati, če se res dogajajo ondi čudežna ozdravljenja in da hoče svetu sporočiti čisto resnico. In res! Ko se je vršilo veliko narodno francosko romanje po številu 20 tisoč udeležencev in med njimi na tisoče bolnikov, se je znašel med romarji tudi Zola. Tudi je ostal ves čas romanja v Lurdu; obiskal je lurško votlino, kopelj, cerkev, zdravniški urad, bolnice, bolnike; prišel je v stik s čuvaji svetišča, z voditelji romarjev, z usmiljenkami in svetimi ljudmi iz celega sveta. Prišel je v stik z dr. Boissarijem, tedanjim predsednikom lurške klinike, ki mu je razkazal bolnike in

ozdravljenja. Boissarie je predstavil Zoli Marijo Lemarchand, ki je imela na licu spuščaj takolimenovani lupus. Rana je napadla nos in usta. Nosne votline so bile že razjedene in usta so se zategnile na levo; iz rane se je ceča sokrveca pomešana z gnojem. Zola je zadržel groze in vzklil: »Strašno je to.« Bolnica je takoj odšla v kopel; komaj pa se je dotaknila vode, je zavpila: »Jaz sem ozdravljena.« Takoj se je vrnila v zdravniški urad. Rana je bila zaprta; gnojenje je popolnoma prenehalo. Ugotovili so, da je bolnica popolnoma ozdravela. Zola je vse to gledal na lastne oči. Videl je še drugo čudo. Marija Lebranch, ki je pet let zama obiskovala pariške bolnice, da zadobi ozdravljenje jetike, je v Lurdu v trenutku ozdravila. . . .

In Zola je vzel v roko svečo in nosil jo je v procesiji. Začel je tudi lojalno opisovati dogodke in že so mnogi mislili, da je iz novega Savla postal nov Pavel. . . .

Dvajset mesecev pozneje pa izda Zola svoj roman »Lourdes«, v katerem govori o božanskih iluzijah vere, o fantastičnih ozdravljenjih v Lurdu, o halucinacijah Bernardke, o ozdravljenih, ki so bila sad sugestije, podnebja, vode itd. . . . Lurd mu je bilog supusticije, trgovstvo in nič drugega. Zola se ne ustraši ne laži, ne zavijanja. Marijo Lebranch prekrsti v Grivotte in pripoveduje, da se je imenovana vrnila na smrt bolna iz Lurda in da je umrla, čeprav je v resnici še 1. 1908. živela. Ko ga je nato opozoril nekega dne dr. Boissarie, je Zola odvrnil: »Pa kaj to mene briga? Moje osebnosti so moje. Pravico imam z njimi ravnati kakor sam hočem. O njih morem zapisati, da živijo ali umrjejo pač tako kakor se meni poljubi. Ozirati se moram edino na svoj sloves in na uspeh svojih del.«

In trikrat je Zola poskusil, da bi bil na podlagi svojega romana o Lurdu sprejet med člane francoske akademije. Pa zastaj! Umril je tragične smrti 28. maja leta 1902. Zadušil se je s plinom.

Koliko Rusov je že pomoril boljševizem

V knjigi: Une expérience de socialisme intégral: la Russie Rouge (Poizkus popolnega socializma: Rdeča Rusija), ki jo je izdal lansko leto Francoz J. Valdour, beremo sledeče grozote:

Glasom uradne statistike Sovjetov je meščanska vojna in ruska revolucija zahtevala 6.500.000 ljudi; strašna lakota leta 1921. je pomorila 5.000.000 prebivalcev; tifus je zahteval 8.000.000 žrtev; mrzlca je uničila 5.000.000 oseb; poplave so jih pokončale 8 do 9 milijonov. Torej vsega skupaj več kot 30.000.000 ljudi ne da bi pri tem šteli še žrtve kolere, griže, sifilisa. Vpoštevati je tudi treba dejstvo, da je v teh letih silno nazadovalo število rojstev in narastlo število smrtnih slučajev.

Boljševikom ne zadostuje, da žrtev umorijo, poprej jo morajo mučiti. Različna mučenja opisuje omenjena knjiga. Častnikom odsekajo ramena; krvniki polomijo pred usmrčitvijo roke, noge, izbijejo oči; ležeče usmrtilo z bati; žene oskrnjava,

nato jim s škarjami odsekajo konce prstov in razsekajo na kosčke; drugim trgajo meso z ostrimi žebli. Mučenje na krono obstoji v tem, da nesrečniku na umeten način nategnejo vrat toliko časa, da odleti glava; ali pa ga šibajo s kavčukovimi jermeni; ali mu polagoma ščipljejo nohtove, zadirajo pod nje žeblje, posadijo ga na razbeljeno peč, raztegnejo in zaobrnejo mu roke; polomijo mu kosti ali ga hranijo s stolčnim steklom. V Novotčersku mu je sodnik vtaknil v usta dve revolverski cevi in mu z njima izruval zobe. V Harkovu, v Kijevu so na stotinah znamenja, da so bili pred svojo smrtjo mučeni: noge so jim polomljene, udje odsekani, ledja in drobovje iztrgani, oči iztaknjene, jezik iztrgan, lobanja zdrobljena, glava ne odseka na pač pa odtrgana ali zmečkana na plošči pod pritiskom ravnih predmetov. Mnogi mrtveci imajo polna usta in grlo prsti: znamenje, da so bili obsojenci živi zakopani v zemljo. V Harkovu so nesrečnejšem odrli ali pa so jim zamorili roke v Kropu, potem pa so jim odstranili z rok meso. V Voroneji so nago žrtev zaprli v sod z nabitimi žebli in so sod valili. Drugim so z razbeljenim železom vžgali na čelo znamenje zvezde s petimi trakovi. V Potavi in Kremenčugu so vse duhovnike nasadili na kole. V Poltavi so na nasajene kmete pekli. V Jekaterinoslavu so meščane križali, kamenjali . . . O, zares! Odrešenik sveta usmili se Rusije in celega sveta!

Katoličani v sodobni Rusiji.

Med preganjanimi kristjani v Rusiji največ trpe katoličani, ker so daleč razkropljeni po ogromni Rusiji. Vsled tolike razkropljenosti težko vzdržujejo svoje cerkve, v drugih poslopijih pa je bogoslužje prepovedano. Za poldrugi milijon katoličanov je samo še par sto duhovnikov. Okoli 60 katoliških duhovnikov je v ječah, 20 jih je v strašnih ječah na Solovskih otokih. En duhovnik mora oskrbovati po tri ali štiri župnije, od katerih so nekatere obsejnejše nego vsa naša država. Kamenska škofija ima za 350.000 vernikov samo še 31 duhovnikov. Ogromna mogilovsko-petrograjska škofija, po prostoru najobsejnejša škofija na svetu, ima samo še 50 duhovnikov. Starejši duhovniki omagujejo pod bremenom dela ali pa umirajo v ječah, naraščaja pa ni. Kako naj ubogi verniki vztrajajo brez duhovnikov sredi boljševiške brezbožnosti in propalosti. Kako umesno je, pogosto vzdihnemo: Odrešenik sveta, usmili se Rusije!

Srbski glas o papeževem pismu.

Vseučiliške profesor dr. Jovan Rado- nič, bivši državni poslanec in minister, je v belgajskem dnevniku »Vremec« (6. II.) prav toplo pozdravil papeževo pismo proti preganjanju krščanstva v Rusiji. Papeževo pismo, tako piše srbski profesor, se obrača na vesoljni svet, a ne samo na katoličane. Kakor v križarskih vojnah, tako je tudi sedaj razcepljena in po narodnih državah

razdeljena pravoslavna cerkev, v tem skupnem boju vseh kristjanov vodilno vlogo prepustila krepko organizirani in prenovljeni katoliški Cerkvi. Evropa ni zmožna nastopiti za rešitev človeškega dostojanstva in krščanske omike; imela bo vsaj to tolažbo, da se je mogla dne 19. marca združiti z molitvami sv. očeta.

Nevtralna šola v pravi luči.

V Curihu (3. okraj) ima krajni šolski svet večino soc. demokratiških in komunističnih zastopnikov. One dni so poslali vsemu podrejenemu učiteljskemu okrožnico z navodilom, naj se iz pouka vse odstrani, kar je v zvezi z Bogom, in naj se molitev pred poukom in po pouku opusti. Proti temu ukrepu je v mestnem svetu nastopil celo svobodomislec dr. Huziker ter resno opozarjal na žalostno sliko, ki kaže, kako socialisti sistematično uničujejo duševno kulturo. Krščanski socialc dr. Kaufmann je pa izjavil: »Ta socialistični nastop je zopet pokazal, kako se tako zvana nevtralna šola vedno izoblikuje kot versto sovražna šola.«

F. S. Finžgar:

Služkinja.

Oprijemaje se ob vlažno steno je pripadala iz podstrešja v vežo. Izsušena, da so se pod zardano kožo na rokavih videli členki, kot bi ne bila živga bitja roka ampak kos od starosti porjavlega skeleta. Kot senca se je plazila, in vendar so stopnice, vse polne črvojedine, škripale pod njenimi nogami. Ko je stopila iz veže v gosto meglo, se je vsa stresla. Kalne, omagane oči so postale vlažne, ljudje, ki so hiteli po poti, so se ji zdeli kot črne lise begajoče po megli. Zavila se je tesneje v črno ogoljeno rut, da je skrila kramolce, ki so šilasti gledali iz prevetljenih rokavov in se napotila po ulici.

Kam? Da bi se zemlja odprla in bi izginila vanjo, bi se ji zdela čudovita sreča. Vsa se je zarila v to misel. Včasih ji je vedel lačne emocije vzvalovil tlak pod nogami in gorko jo je objelo čustvo: morda se pa resnično pogrezam. In vselej so se ji umeli mrtavljenci po hrbtu, ko je tlak zamiroval pod nogo in je spet drsala po njem.

Kam? Pogledala je ob stenah visoke hiše. Z roko se je morala opreti za zid. Si čer bi se ji bilo ob pogledu kvišku zvrtilo. Je že prava hiša. Deset let sem bila tukajle za hišno in deset let za kuharico. Gospodična Finda, ki sem jo pestovala, je bila dobra — in Rudi, saj je on gospodar sedaj — koliko sem morala prikriti njegovih mladih norostij gospe mami. — Bog ve, če bi se me sedajle usmili?

Pred hišo se je ustavil avto. Rejen gospod se je izkopal iz dragocenih odej in ves potopljen v kožuhi govoril s šoferjem.

Rudi je, ga je spoznala starica. Kri, kar to je še bilo v izstradanem telesu, ji je šinila v lice. Oprijemajoč se zidu je šla do njega

»Gospod Rudi,« ga je ogovorila in vsa se je tresla.

Gospod se je okrenil in jo srepo pogledal.

»Gospod Rudi,« je ponovila in dvignila roke izpod rute proti njemu.

»To je že vendar od sile; toliko, da me ne tiče ta ženska,« je zamrmral skozi zobe in je hitro odšel v vežo.

»Nič me ne pozna več,« je pomislila. »Je pa še vedno vzhav in prevzet.«

Šofer je stopil k ženski in ji dal krono. Nato je prijel gubernal in se odpeljal.

Kam? Da bi se odprla zemlja in me objela — se ji je spet vzbudila želja. Pa saj se noče. Tudi zemlja ne mara starega človeka. Mladi mrjo, kar na lepem, žene, možje — in z njimi jokajo. Stara ženska — sama — o, nobena suha veja ni tako odveč, kot smo me. Toliko smo jim stregle, jih toliko prepestovali — o, še vse druge reči so zahtevali od nas, ko smo bile mlade — in sedaj smo suhe veje. Pa še slabše. Sube veje se usmili sneg in jo odlomi. Nas ne mara ne zima — ne zemlja — nihče.

Tesno ob zideh se je plazila po ulicah. Ljudje so hiteli mimo nje. Živa reka življenja je drevela po mestu. Nihče je ni pogledal. In če se je kdo ozrl mimogrede nanjo, mu je brala v očeh: Kaj hodiš na ulico, da si nam v napotje. Doma bi bila ostala.

Doma! Kdor ima dom, naj ostane doma. Moj dom! Saj ne vedo ljudje, kako se prebiva v podstrešni izbi, mrzli in vlažni, kjer so gole sive stene, kjer niti posteljnjaka ni, ko sem ga prodala, svoje zadnje bogastvo.

Kam? Po stazah beračice — prvič v življenju. Ne morem. — Pa moram, ko ne morem umreti — umreti.

Tramvaj je prizvonil. Za telefonski drog se je morala prijeti, tako jo je vleklo pod koleza. Nato je tipala dalje, kakor stara zver, ki se guga ob obrežju na vodi in valovje plove sredi reke brezbržno dalje.

Zinka — je bil njen cilj in nada. Daleč je bilo do lepe hiše, kjer je prebivala ona, žena bogatinova. Prav na stopnice je že slišala glas gospe.

Ona je, tako zveni njen glas kot na poročni dan. Vsa mlada je še.

Sredi stopnic jo je zaslislala in glas jo je vlekel s čudežno močjo kvišku. Gospa je stala vrhu stopnic, napravljena za promenado.

Gospa Zinka! je vzdihnila starica in je vsa srečna gledala v tiste oči, ki so sijale še danes kot nekdanj iz otročjega vozička in izpod poročne mirt.

»Kaj pa hočete?«

»Gospa, ali me več ne poznate? Vašo Špelco?«

»Špelca?« se je začudila gospa. »Strašno ste se postarali.«

Gospa vsega hudega me mora biti konec. Ničesar nimam. Vsi prihranki, vse, kar sem imela — vse je šlo — in danes nimam ne peščice moke, ne enega krompirčka — in ne vinjara. Zato sem prišla, če bi mi pomagali.«

»Ah, ti moj Bog in ti berači! To je strašno,« se je nejevoljno odzvala gospa in nato zaklicala kuharici: »Mici! Dajte tej ženi krompirja! Z Bogom Špelca, meni se muči.«

Zašumela so krila mimo Špelce, vonj po dragocenem parfumu je zavel od rutice,

ki si jo je pritisnila dama k ustom, ko ji je ob Špelci zadrla po plesnobi in zatohlosti.

Mici, oholo dekle, ji je prinesla tri krompirčke. »Nate, pa nikar ne nadlegujte naše gospe. Kaj mislite, da bom jaz zato vlačila krompir s trga, da ga potem pojedó takele postopadne ženske. Delali bi.«

Špelci se ni ganila roka, da bi segla po tri drobne krompirčke. Za kljuko se je držala, da ni omahnila. »Tak vzemite no! Jaz nimam časa,« je silila Mici vanjo.

Špela je začutila v sebi hipoma grozen stud. Roka se ji je sama od sebe iztegnila za darom, pa njena misel je bila, da ga prime in ga vrže Mici v glavo. Ko ga je pa prijela, ni bilo več sile v njej. Solze so ji zamračile oči, jecljala je za Mici, ki jo je odpravila od vrat in ji svetovala, naj hitro odide: »Tudi jaz sem bila mlada, tudi jaz sem bila lepa — lepša od tebe — in vendar nisem bila taka — Mici — če boš čakala moja leta —« »Sitnica,« je zagodrnjala Mici in zaprla za Špelo. Starici so se razklenili prsti, krompirčki so se strkljali po stopnicah: Tok-tok-tok. V veži se je pojavil hišnik.

»Kaj pa je to?«

Pogledal je krompirčke, ozrl se po stopnicah in zavpil na Špelo:

»Aha! Takile ste, berači! Darove mečete, poberi se.« Špela se je priplazila po stopnicah. Kolena so se ji šibila, da se ni upala pripogniti in pobrati krompirčke.

»Ušli so mi,« je skušala pomiriti hišnika.

»Ven!« ji je odprl vrata in pokazal na ulico. Špela je šla, hišnik je pobral krompirčke in jih vrge na smetišče. Starica ni šla več ob zidu. Po udih ji je gomazelo, nekaj je začelo v njej vreti in se dvigati grenko kot zeleni žolč. Kaj jo je brigala gneča. S šilastimi komolci se je prerivala skozi množico, dokler ni kot prikovana obstala pred oknom. Gnjati so visele v njem in zvrhane sklade klobasic so dišale prav skozi steklo. Naslonila je čelo na šipo, roke so ji s suhimi prsti grabile po jedeh in praskale po steklu. Ko bi imela sedaj le moči, da bi prebila steklo s suhim čelom, da bi ga prepraskala s prsti! Če me vidijo — vseeno — če me ne vidijo — vseeno — tatica — vseeno. Zeleni žolč vre v meni. — Špela je udarila s čelom. Okno je za žvenketalo. — Po čelu se ji je ulila kri, ljudje so zakričali, iz trgovine so pritekli uslužbenci.

Špela se je ozrla po ljudeh, curek krvi ji je prečrtal prsteno lice. Z izbuljenimi očmi jih je gledala, nato se je razlegel cvileč smeh med množico in starica se je sesedla ob zidu in umolknila.

K njej sta stopila dva stražnika.

Ko je pridrdral rešilni voz po njo, je kričal za vozom poba, prodajalec časnikov: Socialna reforma! — Vlóm pri belem dnevu! — Tatica prijeta.

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Urađuje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

Nove knjige in skladbe

Rožnivienske šmarnice — Marija in Jezusovo presv. Srce. Spisal župnik Valentin Bernik, 247 strani. Naročajo se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena vezani z rdečo obrezo 28 Din. Marija nam je po sv. Dominiku podala molitev sv. rožnega venca in baš pobožno premišljevanje v čast Srcu Jezusovemu po skrivnostih sv. rožnega venca so našla največ spremljivih duš. Pisatelj šmarnic dokazuje, kako tesna je vez med Jezusovim presv. Srcem in brezmadežnim Srcem Marijinim. Po zaporednih skrivnostih sv. rožnega venca si bodo majniški častilci ogledali neizmerno lepoto teh dveh src. Berila so primerno kratka (za 20 minut), zgledi pa, vzeti iz domačih in tujih virov, bodo gorečnost še podžgali. Knjižico toplo priporočamo.

Requiem za mešani zbor. Zložil Anton Grum. Resna in solidna glasba, ki bo lepo izvajana, naredila globok vtis. Brez dvoma eno najboljših in najskrbneje pripravljenih Grumovih del. Sicer je pri nas razen na Vernih duš dan redko prilika peti črne maše četverglosno, vendar bodo zbori hvaležni tudi za enkrat v letu, da morejo izvajati lepo domače delo. Cena ni naznačena. Skladba se dobiva pri založniku na Vrhaiki in v knjigarnah.

Blažena jutra. 12 obhajilnih pesmi za mešani zbor z orglami. Uglasbil A. Mav. Semezalozba. Prodaja Jugoslovanska knjigarna po 12 Din. Mavovih pesmi smo zmedrom veselili. Melodijo ima, da je je človek vesel. In pri tem ni banalen, ni težak, ni izhoben. Zbori in posamezni glasovi ter enostavnost se prijetno menjujejo, kar naredi skladbo živahno. Tisk je čeden, toda na nekaterih mestih pomanjkljiv. Zbirko najpogosteje priporočamo.

Pretrgano zagrinjalo

Da, Mira, vrnila si se v našo hišo... Gna ni odgovorila ničesar. Cemu jo je pomiloval; saj do nje, tatice, ni mogel imeti drugih občutkov kot pomilovanje.

Toda on je dodal:

»Mira, jaz vem resnico!«

Ona je dvignila proti njemu svoj obraz in videla, da so njegove besede iskrene. Vedel je, da je bil Lucijan edini krivec... Kako je moral trpeti!

Naenkrat je objela Andrata ter se tesno pritisnila nanj, kakor da bi čutila potrebo, da jo brani in varuje. Saj je ni samo v drugi danes iztrgal iz bede, temveč ji je tudi znova rešil življenje.

Arnat jo je vprašal:

»Zakaj si se obdolžila tatvine?«

Mira se je obotavljala, da bi odgovorila. Ni se hotela pokazati kot junakinja, in vendar so Arnatove oči prosile za odgovor.

»Šlo je za vašega sina, za pošteno ime vaše družine. Mislila sem si, da zame to ni toliko važnosti.«

Arnat je bil globoko ganjen, sedaj je čele jasno spoznal Mirino velikodušnost in

njeno zlato srce. Pobožal jo je po črnih laseh ter ji dejal:

»In da odvrneš od naše rodbine sramoto, si se žrtvovala ter odšla v bedo...«

Za trenutek je prenehal, potem pa je nadaljeval:

»Sedaj pa ostaneš tukaj za vedno.«

Ona ga je razumela, čeprav od izmučenosti ni mogla še jasno misliti. Zadeva s ponarejenim čekom je bila zanjo urejena. Vse to je bilo samo še neprijeten spomin, ki bo sčasoma izginil. Od sedaj naprej je imela pravico, biti srečna, kot vsi drugi ljudje. Pozabila bo svoje trpljenje. Spet bo postala gospodična Mira Arnatova in Cecilija in njena mati jo bosta znova vzljubili.

Arnat ji je pripovedoval, kako jo je bil zasledil na klopi na ulici:

»Ne vem, ali je bila to radovednost ali slutnja, da sem stopil k tebi in ti pogledal v lice.«

Ona ga je vsa srečna poslušala. Pripovedovala mu je nato o svojem bednem življenju, toda zadnjega večera v Arnatovi hiši ni omenila, ker ni hotela izgovoriti ime Klavdija, svojega zaročenca.

Mira je govorila polglasno kot bolan otrok. Lucijan, ki za zastorom ni mogel razumeti vsega, kar sta se pogovarjala, je menil, da je sedaj najlepši trenutek, da vstopi.

Odgrnil je zaveso in z rokami v žepih prešerno vkorakal iz pisarne v mali salon, rekoč:

»Dobro večer!... Ali vaju motim?«

Mira in Arnat sta se presenečena obrnila. Arnat je pa takoj obvladal svojo zmedo. Vstal je in z mirnim, a osornim glasom vprašal:

»Kaj iščeš tu ob tej uri?«

Lucijan tako odločnega odgovora ni bil pričakoval, zato je csupel odgovoril:

»Čakal sem, da se vrnete...«

Arnat si je mislil, da Lucijan menda spet nujno rabi denarja, zato je nadaljeval še bolj resno:

»Nikakor naju ne motiš... nasprotno, baš prav prihajaš.«

»In zravnal se je, divje pogledal svojega ničvrednega sina ter mu dejal:

»Sedaj vem resnico. Tat si bil ti!«

Oba moža sta si stala nasproti ter si gledala v oči. Mira ju je opazovala od strani. Trenutek je bil resen.

Lucijan, ki ni umaknil oči pred očetovim pogledom, se je skušal smejati:

»Ali vam je Mira tole natvezla?«

Obupan je Arnat prijel svojega sina za zapestje, rekoč:

»Ne, ne ona... Prosi jo odpustčanja, pa takoj, zakaj radi tvoje krivde je po nedolžnem trpela.«

Lucijan je odkimal z glavo, toda oče ga je za roko potegnil pred Miro:

»Na kolena, ničvrednež! Na kolena, ali si me razumel?«

Ker se Lucijan ni ganil, ga je oče zgrabil za rame in ga je z vso težo svojega telesa prisilil, da je kljub svojemu odporu zdrknil na kolena pred tresočo se Miro. V tem trenutku se je pa izmuznil očetovim rokam. Bil je bled in tresel se je od jeze.

Oče je divje vzkliknil:

»Strahopetnež! Tat! Lenuh!... Od Li-

zije sem izvedel... po kavarnah pripoveduje okoli o tvojih junaštvih... ti in ona sta res lep parček. Odkar si postal polnolen, si globoko padel!«

Radi Arnatovih besed je Lucijan izgubil svojo hladnokrvnost. Bolj hudo mu je bilo izvedeti, da ga je Lizija izdala, kot da je prišla na dan njegova tatvina. Ta ženska ga je izdala, med tem ko je zanjo vlomil v očetovo blagajno.

Hotel se je osvetiti očetu in zato mu je zaklical:

»To kar sem storil, ni nič manj podlo kot to, kar delaš ti, če pobereš tole ciganko na cesti, zato da jo boš imel za ljubico!«

Pri teh besedah je Mira kar poskočila. Spet so se ji vrnila moči. Stopila je grozeče k Lucijanu, toda Arnat jo je prijel za roko, potegnil proč in zagrabil Lucijana za vrat. Bil je mnogo bolj močan kot njegov sin.

Stresal ga je kot mačka miš in kričal:

»Kaj? Ti se upaš svojega očeta blatiti na njegovem domu? Ali še nisi dovolj vlačil mojega imena po blatu v umazani družbi, v kateri občuješ? Ali ti ni bilo dovolj, da si izdajal Miro za tatico?«

Lucijan se je komaj otepal, bil je že brez sape. Zaman je bil njegov odpor. Oče ga je še vedno držal. Med tem se mu je pokazal pri prsnem žepu mali Mirin robček, ki ga je bil vzel iz očetove blagajne.

Oče je takoj spoznal ta robček, vedel je tudi, kje je bil spravljen in takoj mu je bilo jasno, kaj se je zgodilo. Vzel je robček, vrgel Lucijana na tla ter skočil v pisarno.

Lucijan se je s težavo dvignil. Vedel je, da bo njegov oče odkril vlom in spoznal je, da je edina rešitev v begu. Stopil je korak proti vratom, toda Mira je spoznala njegov namen. Hitro je zaklenila vrata in vtaknila ključ v žep.

Lucijan je začul vzklik očeta v sosednji sobi, moral je zapaziti, da v blagajni manjka ves denar. Bil je zadnji trenutek, da zbeži. Skočil je k oknu in ga odprl, pa Mira ga je prišla za sukno in ga zadržala. Krepko jo je sunil s pestjo; da je odletela v bližnjo omaro in ne da bi se nadalje brigal zanjo, je skočil dol na vrt, poleg grmičja, v katerem je še vedno čakal mladi delavec.

Ko je Arnat začul šum v sosednji sobi, je prihitel, a je našel Miro samo na tleh v nezavesti, kjer je bila padla, ko jo je bil Lucijan sunil nazaj in je bila zadela z glavico v omaro. Arnat je bil silno vznemirjen, pozabil je na sina in na denar, ki mu ga je ukradel ter mislil samo na to, da v drugič oživi ubogo Miro.

Lucijan je mislil, da je njegov sodrug že odšel, toda temu to niti na misel ni prišlo, zakaj hotel je dobiti polovico plena. Lucijan se je skušal dvigniti, da odide za vedno iz očetove hiše, toda ni mogel vstati. Začutil je strašno bolečino v desni nogi: bila je zlomljena. Položil je roko svojemu tovarišu na ramo in je z njegovo pomočjo skušal hoditi.

»Ali me boš lahko tako nesel do doma?«

Možak je pomislil, potem pa je dejal: »Bo že šlo, samo strašno počasi. Voza pa ne moreva vzeti, bilo bi zelo neupodobno.«

Vprašal je Lucijana:

»Brezdvomno vas je mož zasačil, — kajne?«

»Da.«

»No, in denar?«

»Ga imam... Ne ustavlja se vendar, saj pride lahko vsak trenutek dol, midva pa še nisva dospela do vrtna ograje.«

Delavec se je ustavil od začudenja.

»No, ta je pa dobra: vi ne morete hoditi, mož pa bo vsak trenutek tukaj! To so pa res zamenjane vloge!«

Ker pa ni hotel Lucijana žaliti, je dodal malo bolj prijazno ter šel naprej:

»Sicer pa imate denar, in to je glavna stvar!«

Toda spet se je ustavil. Ravno kar se je bil pripeljal velik avto pred vrtna vrata. Nekdo je prihajal. Delavec nikakor ni hotel, da bi ga zasačili. Porinil je Lucijana v gosto grmovje, rekoč:

»Ostanite tu in ne ganite se, jaz pa grem. Kaj hočete, vsak je samemu sebi najbližji.«

Potem je odhitel v senci hiše nazaj ter se skril tik zida, in samo počakal, da bi mogel, kadar bo nevarnost mimo, preplezati zid. Nemogoče mu je bilo odvesti Lucijana s seboj. To mu je bilo žal, zakaj ta gotovo ne bo hotel deliti denarja z njim, ker ga je pustil na cedilu.

Mož je pomislil na brezkončne minu-

te, ki jih je moral čakati v grmu ter si je ozlovoljen dejal:

»Nikoli več ne bom hodil z začetniki. Lepo bi bil lahko naletel.«

XVI.

V Klavdijevem avtomobilu so se Cecilija, njena mati in njen zaročenec vračali iz gledališča. Ves čas je Cecilija klepetala o krasni igri, ki so jo bili videli, in tudi mati je dejala, da je z večerom izredno zadovoljna. Klavdij je brezbrizno poslušal dekletovo govorjenje, enako kot se ni bil brigal za igro v gledališču.

Avto se je ustavil. Klavdij je pomagal obema damama izstopiti. Voščil jima je lahko noč. Predno je spet sedel v voz in se odpeljal, je gledal za obema damama, ki sta odhajali po drevoredu preko vrta, ki ga je le slabo razsvetljevala luna.

Naenkrat je slišal, da je počila v bližnjem grmu suha veja. Prisluškoval je. Počilo je drugič in začel je ječanje. Nekdo je moral biti v vrtu. Klavdij je vstopil, šel proti grmu ter prižgal žveplenko. V svoje veliko začudenje je spoznal Lucijana.

»Kaj pa delate tukaj?« ga je vprašal.

Tega je bilo sram, da ga je Martin zasačil, in zaprl je oči. Ni mu hotel odgovorjati na vprašanja, bal se je pa tudi svojega očeta. Strah in mrzlica sta ga tresla in silno ga je bolela noga.

Klavdij si ni mogel razlagati, kaj dela mladi Arnat tukaj.

»Ali ste ranjeni?«

»Da. Desna noga je zlomljena. Nisem mogel iti dalje... Zebe me.«

»Zakaj pa niste poklicali svoje ma-

tere, ko je šla mimo vas?... Obvestiti hočem gospoda Arnata. Saj vendar ne morete tako ostati tukaj.«

»Ne! Pustite mojega očeta,« — je zaklical.

»Vas bom pa nesel v vašo nekdanjo sobo; mati in sestra vam bosta stregli.«

»Ne, ne recite jim nič. Odpeljte me rajši na moj dom. Pozno je že sedaj, in val v hiši so zaspani, ne smeja jih motiti. — Odvedite me rajši s seboj, to bo boljše.«

Toda Klavdij ga ni poslušal, temveč je hitel proti hiši. Lucijan je utrujen padel na tla in zobje so mu šklepetali od mraza.

Utrujena od razburjenja te noči, je Mira v salonu sedela poleg svojega krušnega očeta in naslonila glavo na njegovo ramo. On jo je pa božal po laseh.

V tem trenutku je vstopila Arnatova soproga. Mimogrede je bila videla, da ima njen mož še luč.

Ko je vstopila, ji je kar kri šinila v glavo, kajti videla je, kako je njen soprogo držal v naročju ono nehvaležnico, ki je zbežala, potem ko je bila okradla svoje dobrotnike, in ki se je sedaj vrnila, da očara

NAJCENEJE

se oblečete, ako kupite narejene moške in deške obleke domačega izdelka pri JOSIPU OLUPU, LJUBLJANA, Stari trg št. 2 (na vogalu). — V zalogi ima veliko izbiro kamarna, suka, hlače, vine, klobukov, čepic in perila. Obleke se izvršujejo po naročilu v najnovejši fazoni in po najnižjih cenah. Moje geslo je, dobro blago, nizke cene! — Obenem priporočam svojo gostilno »Pod Trančev«, v kateri se točijo prvovrstna štajerska in dolenska vina. Za praznike se toči vino čez ulico en dinar (1 Din) ceneje.

29

RAZNO

Velepomembna iznajdba za čiščenje vode. Nemški inženir dr. G. Krause je iznašel način, po katerem je mogoče v teku ene ure očistiti in razkužiti vsako množino vode, in to skoraj brez stroškov. Vsi povzročitelji griže, pljučnice, legarja, škrlatinke in drugih kužnih bolezni so v teku ene ure brezopojno uniženi in voda popolnoma sposobna za pitje. V ta namen ni treba drugega, kakor da se doda vodi skoraj neskončno malo množina srebro, to je 1 in pol grama na deset milijonov litrov vode! Vsekakor mora biti to srebro na poseben način pripravljeno. Krausejevo srebro se imenuje »Katadyn«. Poldrugi gram zadostuje za gori navedeno količino vode za 18 mesecev.

Kam se skrivajo najbolj nevarni tolovaji mesta Dunaja? Dunaj ima 2700 km podzemeljskih kanalov, ki ležijo 7 do 12 m globoko, so visoki 1 in pol metra ter 1 meter široki. Po kanalih odteka iz milijonskega velemešta voda in nesnaga v Donavo. Vseh

Lorenski učitelj

Roman.

Zdaj so znova jako burno zaploskali, tako da so poslancu lica kar zardela. Oči so mu švigale po dvorani, iščoč krivce. Najprej kaj delajo nune? Videl je, da so pokonci: roke so jim prekrižane ali položene na klopih in ustnice se nekaterim pregibljejo, najbrže v molitvi. Pogledal je na »gospe in gospice« in opazil, da jim je Baltusov nastop oprostil duše. Same si ne bi bile upale povedati tega, kar je Baltus izrazil, a so ga neustrašeno odobravale. Vse so se obrnile v predstnika Pergota, kateremu je rekel samo »gospode«. Lorenski učitelji so zadovoljno mrmrali med seboj. Nekateri, ki so prispeli iz drugih okrajev, niso nasprotovali Baltusovim besedam. S svojim vedenjem so celo molče pokazali, da ima prav, ko je rekel: »vsa Lorena«. Kakih šest nasprotujočih mladčev ni moglo izpremeniti položaja. V velikem hrupu so kričali: »Proč z Baltusom!« a so jih krepko zavračali, tako da se ni nihče zmenil za nadzornika, ki je kričal z rokami, mireč:

»Pomirite se vsi, vsi, vsi!« Med hruščem se je vajeni Pergot kazal vedrega.

Več minut je čakal, preden se je dvignil. Kakor igralec ob klavirju, ki šteje utripe, da bolje pogodi z naslednjim glasom, in ko je vstal, so vsi utihnili.

»Ni nam treba razpravljati o načelih, gospod Baltus in vi, dragi tovariši! Načela so naše skupščine že proglasile in mi se po njih ravnamo. Kar želim in kar

bi rad dosegel, ni samo vaša pokorščina, ki je itak zagotovljena...«

Skoro povsod so zmajevali z glavami.

»... ampak vaša naklonjenost za nove misli, ki še niso prav pojmovane. Nevtralna šola nikakor ne namerja pobijati vero, ki jo imate. Njeno ime jasno govori, da je v sredi med nazori, da se ne izreka, da ne sodi in da ne vsiljuje...«

Tem vsakdanjim besedam je dodal še druge, tako da ni nobene izpustil. Da bi znova zbral razkropljeno četo, se je govornik nato spomnil, da bo pohvalil Loreno. Zares jo je začel hvaliti, a se ni jasno izražal, da je vedno hrepenela po svobodi in da je že kar trpko kazala svoje stremljenje po neodvisnosti. »Zato ni sposobnejše pokrajine, ki bi tako razumela naša načela.« Besede so se mu tako rekoč kar same vsiljevale, brž ko je stopil na politično polje. Govoril je o monarhiji, o srednjem veku, o revoluciji, o inkviziciji, o človekoljubju, o strpnosti, o enakosti, o totalizmu, o Feliks Pecautu in o Lamartinu, ki ga je »enako« občudoval; o ljudski duši, o brezkončni bodočnosti, o bratstvu in o konferenci v Hagu. Ker so mu bili ti »nazori« po ceni in tudi izrazi domači, je na licih in v očeh poslušalcev lahko bral, kako so sprejemali to ali ono misel. A bil je čedalje bolj presenečen. Tolikokrat rabljene besede — zatiranje, pridigovanje in nizko laskanje ljudstvu: vse skupaj ni nič zaleglo; vse te puščice, ki so vendar bile dobro merjene, so se skrhale in zarjavele in niso zadevale. Ni prepričeval, ampak dolgočasil. Ker ni imel drugega besedišča in mu je zaloga pošla, je uvidel, da je zaigral in je smatral Lorence za tepece. Naenkrat je umolknil. Ta molk je pozdravilo mnogo ploskanja in je bilo raditega najbrže malo laskavo. Na koncu dvorane je star učitelj s prstom pokazal na poslance in Baltusa na tihem vprašal:

BOGOLJUB

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi,
s slikami v bakrotisku. Stane letno
Din 20.—. Pišite, da se vam pošlje
na ogled. — Naslov: »BOGOLJUB«,
LJUBLJANA - JUGOSL. TISKARNA

s svojo cigansko umetnostjo njenega so-
praga.

Zaprta je vrata ter stopila naprej. Ko
je Mira videla svojo krušno mater, je ve-
selo kriknila, ter ji stopila nasproti. Toda
ta jo je hladno in zaničljivo pomerila od
noge do glave, ter nato divje dejala svoje-
mu soprogu:

Torej ni dovolj, da te je ta ženščina
okradla.

Arnat je ugovarjal ter ji hotel vse raz-
ložiti, toda preklinjal ga je Klaydij, ki je kot
vihra pridrvel v sobo. Mire niti videl ni.
Stopil je k gospo Arnatovi ter ji razbur-
jeno dejal:

Ko sem vas zapustil, gospa, sem si li-
fal šum v vrtu. Sed sem noter in našel Lu-
cijana ležečega v grmovju. Ne more ho-
diti...

Arnat se ni ganil. Njegov sin ni več
obstoja zanj, njegova žena pa je skočila k
oknu, mislila je samo na svojega sina, in
pozabila je lastno bolečino. V temi ni vi-
dela ničesar. Odhitela je iz sobe in tu sre-

žalosten in zmešan govornik! Ali je to tista
Francija, ki je premagala Nemčijo?

Ne, dragi moj, to je le njena uradna oseba!

A kje je prava, lepša Francija?

Baltus je položil roko na srce in rekel:

Tukaj in v tvojem tudi!

V tistem hipu in še predno je kdo sobo zapustil,
si je g. Pergot obrisal čelo in z levico pokazal na ta
dva učitelja, ki sta se pogovarjala.

Gospod Baltus, prosim, ostanite nekaj hipov z
mano, ko se razidejo naši tovariši... Zborovanje je
končano!

Znova so se pogledi obrnili proti kriškemu učitelju,
ki ni bil videti razburjen in mirno čakal, da
odidejo pred njim. Šli so mimo poslanca, ki je bil
je bil stopil iz katedra in se tako ustavil, da so mo-
rali vsi mimo njega. Pozdravljali so g. Pergota in mu
stiskali roko. Nekateri, a redki učitelji so porabili to
priliko in se priporočili mogočnemu. Eden izmed njih
je s prisiljeno dobrodušnostjo rekel in se smehljaj:

»Vidite, gospod minister, jaz poučujem v šoli
verouk, ker ga moram; a kadar bodo rekli, da ga ni
treba, ga pa ne bom... Plača mi ostane kljub temu
ista, kaj ne?«

»Seveda, dragi moj! Vi ste razumen možakar!«

»Nisem samo jaz tak!«

Za njim je šel neki prav mlad učitelj in glasno
rekel:

»Gospod minister, tudi zame nekaj govori: moj
oče je zahteval in imel pogreb brez duhovnika...«

Poslanec ni prikrival, da se mu vse to gabi. Obr-
nil se je h Baltusu, ki se je bližal zadnji, odkazal mu
je mesto na koncu prve klopi in se sam vsel poleg
njega. Pozorno in celo z nekim porogljivim občudo-
vanjem ga je motril, kakor se podobnim možakarjem
godi pred človekom, ki se ne da podkupiti.

čala Cecilijo, ki sta jo privabila iz njene
sobe ropot in govorjenje. Bila je še v ve-
černi obleki.

Kaj pa je mama?

»Lucijan leži ranjen na vrtu. Ogrni
plašč in pojdi z menoj.«

Hitro sta odšli po stopnicah navzdol
ter pustili Klaydija z Arnatom in Miro.

Mladi inženjer je vprašaje gledal Miro
in Arnata. Ni se bil motil. Ženska, ki jo je
bil videl pred gledališčem, je bila Mira.
Toda kaj je sedaj iskala tukaj? Ali je pri-
šla prosit odpuščanja? Ali pa je hotela zo-
pet denarja? Klaydij ni vedel, kaj naj
misli. Melčal je in se na tihem izpraševal,
ali je ganjen od veselja, sočutja ali kesanja.

Arnat ga je opazoval. Vedel je, da sta
se oba mlada človeka nekdanj ljubila. Hotel
je zagotoviti Miri srečno bodočnost. Klay-
dij je bil sedaj Cecilijin zaročenec, toda
samo zaradi tega, ker je bila Mira izginila.
Pravično bi bilo, da odide sedaj ta z njim,
ker ni mogla več živeti pri Arnatih. Ce-
ciliji ne bo težko najti moža med nekdanji-
mi občevalci in kmalu se bo poročila.

NEDELJSKI SLOVENEK

Naslov:
»SLOVENEK«
Ljubljana,
Jugoslov. tiskarna

na 16 velikih straneh in še s
prilogo slik na 8 straneh v
bakrotisku. — Najboljše ne-
deljsko čtivo. — Stane za
eno četrtletje samo 30 Din

SLOVENEK

katoliški dnevnik, pisan v duhu
katoliške akcije. — Vsako nedeljo
ima prilogo slik na 8 straneh v ba-
krotisku. — Stane na mesec 25 Din.
Pišite, da se vam pošlje na ogled.
Naslov: »SLOVENEK«, LJUBLJANA,
JUGOSLOVANSKA TISKARNA

puljel je inženjerja za roko ter ga peljal k
Miri. Martin se ni upiral. Arnat je govoril
s tihim, tresočim se glasom, ko mu je dejal:

Tu imate svoj Miro. Odvedite jo da-
leč proč od te hiše.

Klaydij se je obotavljal. Kako bi mo-
gel oditi tako, ne da bi še enkrat govoril s
Cecilijo, ter odvesti Miro, ki je bila sicer
vsega občutovanja vredna, ki je pa ni mo-
gel vzeti za ženo, saj je bila tatca.

Arnat je uganil Martinove misli. Po-
ločil je svojo roko na inženjerjevo ramo,
mu pogledal v oči ter rekel s svečanim
glasom:

Klaydij, Mira je nedolžna, prisegam
vam to!

In da ga prepriča, je dodal:

Zasluzi, da postane srečna. Hotela je
rešiti čast našega imena in se je zato žrtvo-
vala za nas. To noč sem vse izvedel.

Ko je videl, da se je Martinovo obličje
razjasnilo, je ponovil:

»Odvedite je takoj s seboj!«

Pri teh besedah je Mira spet obledela

Gospod Baltus, živahni ste bili, le priznajte!
Priznam, gospod!

Poslanec je iznenadilo, ker mu je suho in kratko
rekel gospode, in to v okraju, kjer je bil gospod
minister splošno v navadi. Toda tega ni hotel po-
kazati.

Vidim, da se nisva razumela.

Res je.

Rekli ste mi, da država žali Loreno, ako nima-
rava izvršiti že napovedane načrte.

V dno duše.

In brezdvomno ste čuli, da tak mož, kakor ste
vi, jako vpliven, jako zmogljiv... gotovo, saj vem, ni-
kar se ne branite pohvale... ne bi hotel postati ali
ostati vodja na nevtralni, ali če hočete, na posvetni
šoli.

Baltus je čutil, da se je izpostavil nevarnosti. Pre-
den je odgovoril, je počakal, da se je oddaljil voz, ki
je drdral mimo šole. Brez priče, brez pomoči, ki bi
jo lahko našel pri svojih prijateljih iz sosednjih vasi,
je nato rekel:

»Ne maram, da bi šest ur na dan Boga tajili!«

G. Pergot je dvignil roki:

Saj ne zahtevam od vas, da ne bi verovali; zahtevam, da ne govorite o tem, kar verujete!

Sami se obsojate.

»Prosim, razlika je velika.«

Zame ne dosti.

Poslanec se je nekoliko oddaljil, da bi bolje videl,
kaj razodevajo Baltusove oči, kajti pri tem polomu
mu ni bilo obstanke.

»Poznam vaše življenje in njegove težave, gospod
Baltus, in vaše trpljenje.«

»Res je veliko.«

»Sina so vam ubili v nemški armadi...«

vladov v kanale je 14.000.
Od živih bitij se zatekajo
v te čviki poleg podgan
najbolj nevarni ločevalci,
stapariji in sploh prosluli
zračniki. Obstaja posebna
organizacija ločevalov, ka-
lečin so najbolj varno zve-
zelišče kanali.

Kanadske ječmarice. Po
podatkih zveznega stati-
stičnega urada je pridelala
lani Kanada skoro štiri
milijarde jaje v vrednosti
30.110.000 dolarjev. Od le-
ta 1921 je narasla pro-
dukcija za 50 odstotkov in
se skoro polovila v vred-
nosti. Vsa ta uspeh izvira
iz umne kurjorije in stal-
nega izboljšanja pasme.
Največje uspehe beleži
Britanska Kolumbija z 81
jajci letno na vsako ko-
loko, a ostale kanadske
države so dosegle vsaj po
61 do 76 jajc letne pro-
dukcije. Koliko znaša po-
vrtni pridelek pri nas?

Mož mora jesti, kar sku-
ba žena. Budimpeštansko
sodišče je v procesu za lo-
čitev zakona nekoga želez-
ničarja izrekli, da tvari
okolščina, že mož odka-
nja jedi, ki mu jih skuha
žena, vzrok za ločitev za-
kona, ker to odklanjanje
ponižuje dostojanstvo žene.

Zadnja neumnost. Grof
Vasilevski je bil zelo po-
traten in razsipeh. L. 1775.
se je poročil z neko bu-
gato plemkinjo. Ky sia se

voj borni jopič. Klavdij se je blaženo nasmejal, zopet najdeni zaročenki. Pozabil je na Cecilijo. Svetle Mirine oči so mu razločneje govorile kot vse besede, kako zelo ga ljubi.

Dal je Miri roko in nato se je naslonil nanj. Arnat je bil srečen, ko je videl srečo obeh mladih ljudi. Stopil je k Miri, jo poljubil na čelo ter dejal:

Bodi srečna, in moj blagoslov naj te spremlja na vseh potih tvojega življenja!

Na to je obema prisrčno stisnil roke ter se od njiju poslovil. Ni hotel inženjerju pokazati kako silno mu je hudo.

Vrata so se zaprla in Arnat se je uničen vrgel na divan. Ihtel je kot otrok. Ostal bo revež vse svoje življenje, ki je bilo od sedaj naprej brez ljubezni. Mira je bila odšla s Klavdijem, njegova žena ni mogla imeti več zaupanja vanj, njegov sin je bil navaden zločinec, njegova hčerka pa ga je morala od sedaj naprej sovražiti, saj ji je vzel zaročenca, zato da osreči tujko.

Bil je sam. Predstavljal si je, kako hladno in žalostno bo od sedaj naprej njegovo življenje. Kako zelo se je bil motil, ko je mislil, da bo spet vzpostavil lepo preteklost, ko bo privedel Miro nazaj domov! Sedaj ne bo smel več izpregovoriti njenega imena in se je ne več spominjati. Naenkrat je zapazil na tleh Mirin robček, ki ga je bil iztrgal Lucijanu. Vstal je in ga pobral, pritisnil si ga je na ustnice ter z zaprtimi očmi skušal pozabiti žalostno sedanost.

Tu je začul, kako so se Klavdijevi in Mirini koraki oddaljevali po glavnem dreveredu vrta proti avtomobilu. Obadva sta molčala. Klavdij je bil ves srečen ob misli,

da Mira ni bila nikoli kriva. Lahko se bo brez sramote poročil z njo. Mira se je iz-

TUKAJ
NAJBOJŠE BLAGO!
NAJVEČJA IZBIRA!
NAJNIZJE CENE!
CENIK VZORCI!
ZASTONJ!

praševala, ali jo Klavdij po dveh letih od-
stojnosti še vedno ljubi.

Stopala sta skozi vrtna vrata. Mira se je smehljala: topot je za vedno zapuščala Arnatovo hišo, toda ob strani svojega bodočega soproga. Klavdij ji je odprl avtomobilova vrata ter jo pustil vstopiti, nato je povedal šoferju, kam naj zapelje, ter sedel Miri nasproti. Motor je zabrenčal in avto je odhitel. Trenutek sta se gledala, potem pa je Mira tiho zaklicala:

»Klavdij!«

Sedel je k njej ter jo prijel za njene mrzle in suhe roke. Spoznal je, da ga je Mira še vedno kot nekdaj ljubila. Mehko ji je dejal:

»Mira, nikdar te nisem pozabil.«

Pri teh besedah je izginila vsa njena bojazn. Sreča te minute je odhitala vse njeno trpljenje. Bila je tako srečna, da je plakala.

n Sedražica. Na velikonočni ponedeljek ob 3. uri se vsi v dvorani igra »Deseti brate. K obilni udeležbi vljudo vabi odbor.

d Gespa — spomlad! ko zlati solnčni žarki obnavljajo prirodo, boste tudi Vi izrabili njihovo blagodejno moč. Kot običajno boste podvzeli splošno snaženje hiše, pri čemer bo seveda Vaše perilo prvo na vrsti. Da pa ne pozabite, Vas zopet spomnim, da Vam bo za to najboljše služilo priznana pravo terpeninovno milo Gazela.

d Čatežko prostovoljno gasilno društvo ima na sv. Florijana dan, 4. maja, ob 10. uri na prijaznem Zaplazu sv. mašo. K počastitvi društvenega patrona so vabljeni tudi druga sosednja društva. Po maši bo prijateljski sestanek pri g. načelniku Antonu Urbančiču na Čatežu, kjer se bo točilo društveno domače vino in bo preskrbljeno za mazel in gorak prigrizek. Pridite vsi! Na pomoč!

30

vračala iz cerkve, mu je nevesta rekla, da bo treba zažeti drugačno življenje. »Prisegam, da sem danes naredil zadnjo neumnost,« je rekel grof.

Kam gre denar delavcev v Rusiji. Po »Prerodu« posnemamo: Delavska zbornica v Petrogradu je poslala delavcem tozadevne vprašalne pole ter prejela bez 100.000 odgovorov. Iz njih je razvidno, da za pravi polovica teh delavcev v starosti od 15. do 20. leta 15—50% (!) zaslužka za pijačo (pivo in žganje). Mnogi pa izdajo tudi za tobak in sladkarije (zadnje so namenjene ležetom kot »pogostitev«) vsilke vsote, nekateri do 20%. Mladina malo čita. Pri samskih delavcih v starosti nad 20 let počre pi, ta še več denarja. Pri dekletih je nekoliko drugače: do 20% zaslužka gre za dišave, mazila, šminko itd. Tudi porabijo dekleta v splošnem 10% za knjige, medtem ko moški skoro nič ne čitajo. Delavci zaslužijo v Rusiji mnogo več kakor povprečni izobraženeec.

Zivo piše v kakoš. V češkem kraju Podelkani je zaklal nedavno kmet staro kakoš. Ko jo je žena razlešala, le s črevami po-

Baltus je moža tako divje pogledal, da se je poslanec zbal tega orjaka, ki je bil preveč blizu.

»Da.«

»In žena vam je jako bolna, kakor so mi pravili?«

»Mati, ki se ne da utolažiti.«

»V takih okolištinah bi se jaz za vas bal premeščenja...«

»Kaj govoričite? Siliti me, naj zapustim šolo? Zato je treba disciplinarne preiskave! Tu nas ščitijo in sodijo naši sodniki!«

Baltus je prebledel od razburjenja; poslanca je prijel za roko in ga divje potresel:

»Tega ne! Tega ne! Čujete? Če me premestite, mi žena umre!«

G. Pergot, ki je še vedno igral, si je mislil: »Dobitek!« Beseda mu je bila na ustnicah. Nato je potegnil pri suknjiču rokav čez zapestnik:

»Kdo vam govori o disciplinarni preiskavi, gospod Baltus? Vaši predstojniki Vas lahko uradno premestijo, iz službenih ozirov, z napredovanjem.«

»Zato je treba razlogov.«

»Zdi se mi, da jih sami nudite.«

»Kateri neki?«

»Kaj hočete, da naj ukrenem? Hoté ali nehoté ste se pravkar obnašali kot vodja upornikov. Ko bom o svojem potovanju poročal v Pariz, bom imenoval vaše ime in ponovil nazore, ki ste jih izrazili v javnosti in pravkar branili pred mano. Sami jih jasno priznavate in še ploskali so vam. Če povem, kar sem čul, vam ne prikrivam, da je ta posledica verjetna: vaše premestitve iz službenih ozirov, to ponavljam, ne bom mogel preprečiti.«

»Ta izraz bi zakrival krivico.«

»Recimo, če hočete, pravično odredbo. Že večkrat so ga porabili za to.«

Baltus je v duhu gledal, kako zve Marija, da mora zapustiti ta kraj, kako obupuje in brzkone... Kako bi jo ločil, ne da bi jo umoril, od tega kota, kjer je vsak dan pričakovala svojega sina?

»Edino na ta način se morete rešiti, ako mi obljubite, da se ne boste več protivili, če se lorenška uprava zamenja s francosko. Samo to Vas prosim, ne podpihujte upornosti!«

Jakob se je obojavil... neko jutro bodo našli Marijo mrtvo na polju ali utopljeno v Bistrici, ki jo je vsak dan prebredla... Obrnil se je in rekel skoro brez glasu:

»Danes se ne bi mogel odločiti...«

»Dam Vam časa.«

»Koliko?«

»Še kak teden bom popotoval po Loreni. Obvestim Vas, kdaj pridem sam po odgovor na Križ. Je li prav?«

Baltus bržčas ni zapazil, da mu poslanec nudi roko.

»Dušo ste mi zbegali, gospod, tako da nimam potrebnega poguma, da bi Vam v tem trenutku odgovoril da ali ne.«

»No, nadejam se pač, da ne boste šli s Križa in da boste eden tistih vernikov, katerih pametno nasprotovanje mi razumemo in je celó dragoceno za naše delovanje, ker ga brzda.«

Dvignil se je:

»Dragi gospod Baltus, na svidenje! Gresta z nami na kosilo?«

»Ne, gospod, moram odpotovati!«

»Torej na skorajšnje svidenje!«

Na tlakovanem hodniku ob učnih sobah je učitelj zapustil velmoža, ki je bil vesel, da je užugal Lorenca. Baltus je karal samega sebe in gredoč preko

Malo pokramljajmo.

»Pa je ravno ta napredek kriv vsega brezverstva,« boš morebiti potožil. »Kajti napredek rodi ošabnost, ošabnost pa pri-
nese greh, greh pa je korenina vsega lu-
dega.«

Prepričan sem pa, da je tudi med iz-
umitelji današnjih dni še mnogo takih mož,
kakor je bil slavnoznani zdravnik Pasteur,
ki je svetu odkril pomoček zoper strup
pasje stekline. Menda so ti znane njegove
besede: »Dobro sem se učil, pa sem ohrani-
l veroc bretonjskega kmeta; če bi se bil
pa še bolje učil, bi bil pa imel vero bre-
tonjske kmetice.«

Če se pa drugi ljudje bahajo z iznajd-
bami in z izumi, s katerimi imajo ravno
toliko skupaj kakor midva, in v svojih pu-
hloglavosti odstavljajo Boga, pa novi izumi
niso tega prav nič krivi.

Brezverstvo je zajelo v svoje območje
zlasti tako zvano napolrazumnštvo. To so
zlasti mestni ljudje, ki bi bili radi učeni in
izobraženi, pa so z učenostjo komaj malo
v sorodu. Njih največja učenost je zabav-
ljati zoper Boga, zoper Cerkev, zoper ve-
ro... V tem so mojstri.

Povodenj brezvestva je poplavila tudi
deželo. Ni sicer mogla povsod izpodkopati
globoko vkoreninjene vere v Boga, ali v
mnogih dušah je le vzbudila dvom. mnogo
mračnih je zavlačala v brezskrbno otopenost
in posledica tega je bila in je pomanj-
kanje žive vere.

To pomanjkanje žive vere ima za po-
sledico zanemarjanje najvažnejših zapovedi,
božjih in cerkvenih. Kjer manjka vere,

mora odnehati tudi življenje po veri. V
tem pomanjkanju vere ima svoj izvor tudi
nezmernost v pijači, razbrzdanost v spol-
nem življenju, razbito življenje po družin-
nah, pomanjkanje smisla za lepoto božje
službe in za praznovanje praznikov.

Pri nas ima zadnje čase tolikokrat
imenovana katoliška akcija, sode-
lovanje vseh katolikov za napredek ver-
skega življenja, ravno v tem pogledu silno
dosti dela. Samo da bi verniki res začeli
sodelovati!

Kadar bodo nedelje spet nedelje, in
ne dnevi popivanja, noža in boja in kletev
v vseh mogočih jezikih, kadar bomo videli
po družinah več medsebojnega spoštova-
nja in več ljubezni, kadar bodo naše cer-
kve proste tistega nepotrebnega obleganja
moške in deloma že tudi ženske mladine
in starine — upam, da veste kam streljam,
— takrat bomo lahko rekli, da smo že pre-
cej dobro razumeli klic iz Rima: »Vsi na
katoliško delo!«

Prijatelj! Upam, da sem vsekal zmaja
na pravo glavo in si pokazal pravi
vir splošne pokvarjenosti in brezverstva in
v pomanjkanju vere.

9. Sklepna beseda.

»Hvala Bogu!« boš rekel, kaj ne?

Dosti dolga je bila pridiga.

Zadnjo besedo bom dal spet tebi.

Karl May -- 5. zvezek,

s katerim se začne knjiška: »Po divjem Kur-
distanu«, je izšel v Tiskarni sv. Cirila v
Mariboru. — Stane Din 13.—

»Pripomočki k prenovitvi sedanjih ža-
lostnih razmer so le-ti: Nekdanja
preprostost in pametna poniž-
nost in skromnost, dobro in pa-
metno duhovno vodstvo, dobri
zgledi duhovnov v vseh rečeh, ži-
va vera in strah božji.«

Ko bi bil jaz mesto tebe, bi na prvo
mesto dejal vero in koj za njo strah božji.
Vera mora prekvasiti ljudske množice in
Bog mora zavladati nad njimi v mestu in
na deželi, v tovarni in na travniku, po ru-
dokopih in po delavnicah, po delavskih
domovih in po kočah siromakov ravnotako
kakor v domovih bogatinov.

Kdaj je že pel naš Gregorčič:

Izgubljen človek je zemeljski raj.
Adamova deca v prognanstvu se joč
in prosí, naj sreče zapravljen kraj
edpre jej na novo dobrotljivi Oče.

Nespametno ljudstvo! Čemu li tvoj stok?
Na delo! Ne nosi mi križema rok!
Povrni se samo v prvotnost nazaj
in našlo povsodi prvotni boš raj!

Poslušal je svet njegove pesmi, po-
hvalil jih je, da so lepe, da se lepo in glad-
ko berejo, a ker je pozabil na Boga je pre-
slišal tudi njegov opomin v zadnjih dveh
verzih, ki hoče doseči primeroma ravno
isto, kakor je tvoj nasvet k preprostosti,
ponižnosti in skromnosti. Bojim se, da bo
svet tudi naju dva preslišal.

K lepemu zgledu duhovnikov v vseh
rečeh bi jaz lepo tiho pritisnil še lep
zgled vseh družinskih članov,
zlasti še odraslih in na prvem mestu
zgled očeta in matere. Duhovni-

trga ponavljal: »Baltus, bil si mutast pes, ki najprej
zajaja, nato pa utihne, ker se zboji udarcev! Pes!
Pes! Stopil je na pošto in telefoniral najprej bratu
Gerardu: »Tvoja navzočnost nočoj na Hornji po-
trebna: računam nate!« in nato Leonu, katerega je
obvestil, da se mlejša brata sestanele ponoči s sta-
rejšim. Potem je zasel kolo in se vrnil na Križ.

8. Posvet na Hornji.

Le kratko veselje je bilo ta večer, ko se je po-
javil Jakob Baltus, bližajoč se Ovčji Hornji. Šel je
po strni stezi čez veliki travnik ob gozdu in prav
tukaj je Glosinda, ki je zdaj za kuhinjo ob zadnji
svetlobi poletnega dne pletla, skozi okno zapazila
brata svojega gospodarja. Izpregovorila je dovolj
glasno, da se je slišalo v kuhinjo, kjer je gospodar
ob pospravljeni mizi pregledaval kolarjev račun:

»Glejte gospoda Jakoba v vnožju travnika!«

Takoj se je začul debel gospodarjev glas in isto-
časno šumenje zmečkanega in po tleh vrženega
papirja.

»Ze vem.«

»Pa niste meni povedali!«

»Zdaj ti moram vsako stvar povedati?«

»Prav on je in kako gre hitro!«

Komaj je imela toliko časa, da se je obrnila in
zopet približala oknu, že je znova zavpila in stopila
v kuhinjo.

»Gospodar Leon! Gospodar Leon!«

»Kaj spet hočeš?«

»Gospodar Leon, kaj pa je nočoj?«

»Nič takega, kar bi brigalo tebe!«

»Glejte: zdaj prihajajo gospod župnik. Vaš
brat!«

»Pravi Naj le pride!«

»Noč je že skoro, pa sem jih spoznala po postavi.
Kakor bi se grm premikal! Pojdite jima vendar na-
sproti; za tri pluge nista vsakebilo!«

Gospodar se je polagoma dvignil. Najprej je
privil svetilko, da bi bilo več svetlobe in da bi bolje
videl nova prišleca. Po petih korakih je bil na hišnem
pragu. Zahodni veter in po poljanah pojemajoči dan
sta obenem pobožala obraz, ki se je tolikokrat prav
na tem mestu nasmehnil zasopla in Hornji se bli-
žajočima bratoma. Leon Baltus se je nasmehnil, a
človek, ki se mu je bližal, se ni nasmehnil. Jakob je
gologlav, kakor po navadi, in z rokami v žepih ne-
premično zrl starejšemu bratu v obraz. Tako mi po-
gledujemo v skromno in prijazno tišino drugih, kadar
jim prinašamo žalostno novico. »Kaj poreko? Nič ne
slutijo, kaj jim povem. Še dva trenutka, en trenutek
in miru ne bo več in jaz bom tisti, ki ga razderem.«

»Dober večer, brat Jakob!«

»Bog daj!«

»Roke mi ne daš?«

»Pozabil sem.«

»Kaj ti neki je?«

Oba sta stopila k oglu mize in starejši je prav po
tistem znova poprašal:

»Jakob, ali je Mariji slabo?«

»Ne; na srečo ni njej nič znanega o tem.«

»Ze vem: zvedel si, da je tvoj pogrešani sin
mrtev?«

»Ne, Leon; še važnejše je, ker je nesreča za vse.«
V tem hipu se jima je približal Gerard in ju ločil,
nudeč obe roki:

»Dober večer, Leon! Dober večer, Jakob!«

In takoj se je obrnil k učitelju:

»Opoldan si mi telefoniral. Pravkar sem izpove-
doval za jutri in sem šel domov. Naš trgovec z žitom

tegnila na dan tudi živo
pišče, zavito v tanko ko-
žico. Pišče so poslali mu-
zeju v Prago. Pač redek
primer.

Med rožnim in trnjevim
cencem. Pred par meseci
je pariško predmestje sv.
Sulpicija bilo priča pre-
trestljivega prizora. V cer-
kvi sv. Sulpicija je
slavni pesnik iz Alzacije
Jurij Cheper vodil pred
duhovnike k oltarju belo-
oblečeno kandidatko za
nuno. Pred oltarjem sta
ležala dva venca: rožnat
in trnjevi. Noviciatka, ki
ni bila nihče drugi nego
slavna pariška pevka Su-
prin, je poljubila in si
dela na glavo trnjevi ve-
nec. Njenim tovarišem in
prijateljicam, vsi umetni-
ki in pisatelji, so se solze
pokazale, ko je pevka Su-
prin, zdaj sestra Marija
Dijana, izginila skozi za-
kristijo v samostan za
vedno.

Vartov zapoved. Sko-
puh je sedel zvečer z
ženo na balkonu. Pri-
pravljajo se le k nevihti
in ko je prvič zagrmelo,
je padla ženi, ki je ple-
tla, igla na tla. Rekla je
svojemu možu, naj po-
sveti z vžgalico, da bo
iglo našla. On pa: »Ali
se ti ne smili denar? Po-
čakaj, da se zopet zabi-
ska, potem boš lahko
našla iglo.«

kov otroci ne vidijo vsak dan, dom pa ima vsak dan pred očmi in njegove prebivalce tudi. In plevela, ki ga marsikje naseje domača hiša v mlada srca, tudi najbolj zgleden duhovnik ne more zatreti. K skupnemu lepemu zgledu duhovnikov in očetov in mater bi dodal še skupno sodelovanje obojih.

Tega še marsikje manjka. Duhovnik reče tako, dom njegove ukrepe presoja, obsoja, izpodbija, morebiti naravnost zatavlja. Kje more potem iz te godlje kaj dobrega priti! Kjer pa dom podpira duhovnika v cerkvi in v šoli, tam se je pa že mnogo dobrega naredilo in se bo še.

Spominjam se neke družine. Mož je bil protestant, žena katolikinja, otroci so imeli pismeno zagotovljeno katoliško vzgojo.

Gosp. katehet je zahteval, da morajo vsi otroci prihajati v nedeljo k službi božji. Gospa je bila precej v ognju.

»Naši da bi hodili? Pa naši! Pa skupaj z vsemi drugimi! Pa naši! Nikdar!«

Mož je pa vprašal: »Ali gospod katehet to zahteva?«

»Da.«

»Potem bodo hodili.«

Kdo je imel bolj prav, on ali ona?

Koliko katoliških staršev pa še govori: »Zdaj pa nalašč ne bo tako, kakor

župnik hoče, nalašč ne! Bomo videli, kdo je gospodar!« In pri tem krepko zatrjujejo, da so dobri katoliki...

Ne pozabi prijatelj, da je lep zgled vzgojiteljev tudi kamen k stavbi katoliškega sodelovanja, k stavbi izboljšanja človeške družbe.

Dobro in modro duhovno vodstvo. Lepa beseda! Prav hvaležen sem ti zanjo. Samo spet imam strah, da naju bo svet preslišal.

Duhovnega vodstva smo vsi potrebni, stari in mladi.

Ali mladina v tisti dobi, ko bi bila vodstva najbolj potrebna, najbolj beži pred njim. Mesto da bi duhovnega voditelja poslušala v spovednici, v šoli, na prižnici, pa se mu izmika, oklepajo bi se ga dalje morala pri shodih, v društvih. Ne rečem, da mnogi tega ne delajo. A dosti težak je še vedno odstotek tistih, ki govore, kakor je zapisal še modri v stari zavezi: »Njegovo življenje je različno od drugih in njegova pota so vse drugačna. Nas ima za lahkomisljene in se ogiblje naših potov kakor nesnažnih reči.«

In odrasli? Koliko jih je spet, ki bodo pametnemu in modremu vodstvu nasprotovali! Na misel mi prihaja tisti prizor, ki ga je nam ohranil sv. Matej.

Jezno je prišel v Nazaret. Učil je v shodnici. Pa kako! Vse je strmelo nad njegovo besedo. In vendar so se spotikali nad njim. Zakaj? Takole so dejali: »Odkod ima to modrost in te moči. Ali ni tesarjev sin? Ali ni njegova mati Marija? In njegovi bratje, — bližnji sorodniki — ali niso Jakob in Jožef in Simon in Juda? In

njegove sestre, ali niso vse pri nas? Odkod ima vse to?«

In danes naletimo marsikdaj na govorjenje: »Več sem že poskusil kakor ta; pa bo ta mene učil!« Kakor bi samo tisti vedeli in znali, kaj je prav in kaj je dobro, ki so res veliko prastali!

Vidiš, prijatelj, tako je z duhovnim vodstvom. Lepo je, potrebno je, koristno je; ali za vodstvo je treba dveh. Tistega, ki vodi in tistega, ki se da voditi. Pa bi velikokrat le drugi rad prvega vodil. In če se ne da voditi, pa zadenemo na užaljen ponos...

Zdaj pa z Bogom, ti moj prijatelj, pozdravljeni vsi, ki ste najinemu kramljanju prisluškovali. Vsi smo imeli najboljše namen, dvigniti človeka in dvigniti človeško družbo k višjim ciljem, k veri, k Cerkvi, k Bogu.

In ta naš namen naj blagoslovi Oni, ki je mogočen in čegar ime je sveto...

J. V.:

Kaj je silobran.

(Premišljevanja o novem kazenskem zakonu.)

Spoznali smo pogoje, pod katerimi moremo nekomu, ki stori neko kaznivo dejanje, to njegovo dejanje šteti v krivdo oz. mu to storiti v odgovornost. Imamo pa še dva slučaja, v katerih tudi popolnoma vračunljivega storilca, pa naj stori sicer kaznivo dejanje še tako premišljeno in namerno, ne zadene kazni; to so primeri silobrana in dejanja v skrajni sili.

Kaj je silobran? Že beseda sama

Ženske obleke in rute

v največji izbiri, samo dobre kakovosti Cene nizke! R. Miklauc »Pri škofu«, Ljubljana

31

Nikdar prekasno. Nikoli ni prekasno za učenje. Pogledajte na vzgledih velikih mož! Slavni rimski senator Katon je imel 80 let, ko se je začel učiti grščine. Modroslovec Sokrat se je v visoki starosti oprijel glasbe. Plutarh, eden največjih zgodovinarjev starega veka, se je spravil nad latinsko, ko je imel že osem križev na plečih. Pisatelj Bocaccio je v svojem 38. letu začel pisateljati. Ameriški predsednik Franklin je imel 40 let, ko je začel študirati fiziko, potem je šele izumil streljivo. Skladatelj Hindel je imel tudi okoli 50 let, ko je izšla njegova prva skladba.

Borze so sestanki, na katerih trgovci in predstavniki bank določujejo cene denarju in blagu. Borze so v vseh večjih mestih. Tam se vsak delovni dan sestanejo trgovci in predstavniki bank ter kupujejo in prodajajo največ inozemski denar in vrednostne papirje (efekte), to so razne založnice, delnice, srečke in podobno. Razen tega obstoje tudi borze za razno blago (les, žito, jajca, blago itd.). Seveda prinese na borzo samo uroze. Pri nas so borze za denar v

se mi je ponudil in me zvečer spremil do tu; samo tale breg sem prekoračil. Nekaj resnega mora biti; povej vendar!«

Nekaj se je sprožilo in zapah je zaropotal ob lesenih vratih. Bratje Baltusi so spoznali, da služkinja ne mara poslušati pogovora. Glosinda je zgnila kakor navadno: zaprla je vrata med hišono, kamor se je umaknila, in glavno sobo, kjer so bili trije Baltusi. Tesno so stali drug ob drugem; svetilka jim je odspodaj svetila v lica in srce jim je kar plalo od razburjenja. Jakobu zato, ker je vedel novico, ostalima dvema radi tega, ker je nista vedela. Župnik je za glavo nadkriževal visoka vrata in rekel:

»Tukaj nam ne bo prav.«

Gospodar je nasrhl ob prvi, išoč, kako bi ukazal. Nato so se mu obrvi polegale, prijel je za svetiljko in rekel:

»Idimo v sobo za župnike-strice! Tam nam bo prav. Mladina spi daleč od tam.«

V kotu skupne sobe je bilo starinsko hrastovo stopnišče kakor hodnik in vodilo v prvo nadstropje. Po dvajsetih stopnicah so šli bratje po vrsti, najprej starejši, ki je svetil ostalima, in so prišli na hodnik, ob katerem je bilo več sob. Prva je bila gospodarjeva; v drugi, ki je bila že davno prazna, so bili odrasli hornjski otroci; tretja je bila pa za prijatelje. Hodili so ob podstrešju, ki je bilo daljše nego vse ostalo in to jim je bilo na desni proti zahodu in proti poljani. Toda na konci hodnika in na levi, tik hlevov, ki so stali na drugi strani in jih je le debel zid ločil od stanovanja, je nekak štirioglati stolp gubančil hornjsko pročelje. Odzdoval v utrdbi z ozkimi, strelnim linam podobnimi okni so shranjevali stare sode; zgoraj so pa predniki priredili stanovanje za »strica župnika«, kajti prav pogosto je kak duhovnik v velikih lorenških družinah. Leon Baltus je obrnil ključ

v ključavnici in svetiljko postavil na črno leseno skrinjo, na kateri je bila mala, zaprta knjižnica, polna starih in malovrednih knjig. Na knjižnico in na skrinjo se je naslanjal stol, ki je že dolgo čakal obiskovalca.

»Sedi semkaj, Gerard; tukaj je tvoj sedež!« reče starejši.

Lam je prijel za drug stol, tretjega odkazal Jakobu in vsredo postavil mizico, na kateri je bila brivska priprava, v papir zavito milo in svečnik. Pri vratih je bila vojaška postelja, ob hlevskem zidu klečalnik in nad njim razpelo.

»Razloži, Jakob!« je spregovoril starejši. »Kaj je tako važnega?« Jakob je zrl v okno, kakor bi klical deželo za pričo. V jasnih očeh mu je trepetala luč iz svetiljke.

»Draga brata, Francija ni mož beseda!«

»Ni mogoče!« de kmet.

»Narobe govoriš, ubogi Jakob,« izpregovori duhovnik, »tvoje besede so pravilne!«

»Nikakor ne! Pravične so! Ni mož beseda!«

»Tako bi jo lahko grajal, ako bi bili načrti že izpeljani. Za sedaj so pa samo še načrti.«

»Torej so znani tudi tebi, Gerard?«

»Zakaj hočeš, da jih ne bi poznal? Vsi časopisi govore o njih. Minister je govoril 17. junija in danes smo 26...«

»Kaj je rekel?« vpraša Leon. »Jaz ne čitam vsak dan časopisa. Kaj je rekel minister?«

Leonu Baltusu je rimski obraz kar žarel od pozornosti in radovednosti. Zoper Jakobovo sodbo se je skliceval na župnika, ki je bil najmlajši, a je oba presegal pred Bogom. Duša mu je bila v očeh: zvedela bo nekaj, kar je brez dvoma pomembno za vero, za Loreno, za ves hornjski rod, čigar poglavar je

pove: obramba v sili. Država edina je upravičena (in dolžna), da po svojih organih brani našo telesno varnost, čast, imovino, svobodo itd. Toda primerijo se slučaj, v katerih država te svoje zaščite ne more nuditi; popotnik pozno v noč potuje skozi šumo; nenadoma ga napade ropar; žive duše ni blizu, da bi klical na pomoč varnostnega organa, je izključeno — braniti se more edino sam. In zakon mu to pravico tudi daje — država mu tako rekoč posodi svojo obrambno pravico za slučaj, kjer je sama ne more izvršiti.

Silobrambena pravica pa ni prepuščena na milo voljo posamezniku, kajti na ta način bi mogla biti prepuščena največji zlorabam; zato je vezana na stroge pogoje in sicer:

1. Obstojati mora v resnici neki napad ene osebe na drugo ozir. napad ene osebe na neko pravno dobrino druge (osebe); katera je ta prava dobrina, je vseeno; bodisi da je to življenje, zdravje, svoboda, čast, imovina itd. Način ozir. oblika napada je, seve, lahko različna.

2. Ta napad mora biti krivičen, to je, tisti, ki napada, ne sme biti upravičen do tega napada. Če pa je napad pravno dovoljen, uporaba silobrambene pravice ni dovoljena. Primer: orožnik vzame zločincu svobodo; uradni organ zarubi neki predmet.

3. Obramba mora biti istočasna kot napad; uporaba silobrambene pravice po že končanem napadu ni dovoljena. Primer: ropar napade popotnika, zahtevajoč od njega denar, grozeč mu z nastavljenim samokresom. Napadenec hitro potegne svoj

Moder gospodar si nabavi

TRAVERZE

že sedaj, da ne bo imel spomladi skrbi in nepotrebnih stroškov. — Traverse v vseh dolžinah in profilih, in TRBOVELJSKI CEMENT v papirnatih vrečah ima najceneje v zalogi

STUPICA FRANC

železnina - LJUBLJANA - Gospodarska cesta 1.

samokres in rani roparja; roparjevo orožje slučajno noče delovati, zato napadalec hitro pobegne. Nedopustno bi bilo v takem slučaju teči za njim in streljati nanj — tako postopanje bi značilo maščevanje, ki ga pa zakon ne dopušča; zakaj silobrambena pravica sme služiti le v obrambo, nikakor pa ne v maščevanje!

4. Obramba mora biti tudi res potrebna, to se pravi, silobrambena pravica se sme uporabiti le tedaj, če se res ne da napadena pravna dobrina (življenje, zdravje, svoboda, imovina itd.) na noben drug način ohraniti. Ne bil bi tedaj upravičen do silobrana, kdor bi mogel še pravočasno opozoriti državne organe ali si pribaviti drugačno pomoč.

(Nadaljevanje.)

Brinšek: Ko sem prišel v Ljubljano, sem imel en sam goldinar v žepu in s tem sem prišel.

Drenšek: In kaj ste napravili s tem goldinarjem?

Brinšek: Demov sem brzojavil, da mi pošljejo denar.

Mihec se je celo popoldne potepal in ko je prišel, je mati obupno vzkliknila: »Ja, Mihec, kaj pa si počel, da imaš vsepovsod preluknjane hlače.«

»Prodajalno smo se šli igrat,« je pojasnil Mihec.

»Kako pa to, da imaš toliko luknjic?«

»Vsak je moral biti nekaj. Eden je bil bala blaga, drugi salama itd., no, in jaz sem bil pa sir.«

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

PRIJATELJI Zakaj so francoske linije najkrajše v Severno in Južno Ameriko. — Zato, ker je francosko pristanišče Le Havre najbližje New-Yorku in Ljubljani ker velikanski parniki »Ile de France«, »Paris« itd. vozijo samo 5 dni čez morje, ker je na parnikih izborna postrežba, okusna domača hrana in »Borde« vino brezplačno. — Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique Chargeurs - Réunis, Sud. Atlantique Transports Maritimes

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana - Kolodvorska 35

Leon sam! Ker ni dobil odgovora, je vprašanje ponovil, in sicer ponižneje:

»Pouči me, gospod župnik?«

Duhovnik je dobro vedel, da bodo njegove besede bratoma segle v dno duše in se tu zarisale. S sklenjenimi rokami na kolenih je pokončno sedel na naslonjaču in bil ves nesrečen, ker je moral slabo govoriti o tem, kar je ljubil. Oči so mu preko bratov iskale razpela, v polsenci viseče na zidu. Trudeč se, da bi kot sodnik govoril naravno in ne ogorčeno, je pokašljajal:

»Res sem bral, da je bil izjavil minister, da bo odstranil poslaništvo pri sv. očetu, da bo odpravil verouk iz alžalskih in lorenskih šol, da bo znova preganjal redovnike.«

Leon Baltus je stegnil roko in s stisnjeno in vso kosmato pestjo udaril na sredo mize:

»Ni mogoče, kar tu pripoveduješ, gospod!«

»Zal, preveč je res...«

»Temu možu so torej storili nekaj žalega? Ali so ga razžalili? Ali so mu grozili?«

»Ne, Leon.«

»Teda mi ga nikar ne imenuj, da ga ne bom čutil!«

Kmet je umaknil roko z mize. Jakob ga je opazoval in majal z glavo, kakor bi hotel reči: »Vidiš, da se ne motim.« Duhovnik je pa zatisnil oči, da ne bi videl, kako trpita oba poštenjaka. Čez dolgo minuto je starejši prekinil molk. Oh, kako se mu je v hipu spremenil obraz! Ubogi, zvesti prijatelj je priznal, da je ranjen! Ubogemu Rimcu je upal pogum! Ubogemu gospodarju so stopile solze v oči in jih je skušal zadržati! Odkar mu je umrla žena, ga ni nihče več videl ganjenega. Treba je bilo odgovoriti: najprej je samo potožil:

»Vendar smo toliko trpeli za Francijo! Tega nismo zaslužili!«

»Da, trpeli smo!« je povzel Jakob.

»Več kot štirideset let!« je rekel duhovnik.

»Ti, Gerard, še več ko midva.«

»Radi smo trpeli zanj, draga brata, in smo dno srca čutili, da trpimo radi Boga in da jo Prus sovraži radi njenega poklica...«

»Radi njene zgodovine,« reče Jakob.

»Radi njene vere,« reče kmet, »in moje, ki so me je naučili francoski starši in v kateri so vsi naši predniki umrli. Toda če zdaj taji svojo in našo vero...«

Duhovnik ga je prekinil:

»Ne, Leon, saj ni odpadnica. Ne morem dovoliti, da tako govoriš!«

Hornjski gospodar je vstal. Jeza mu je narasla. Ves rdeč se je obrnil k vratom, kakor da išče sovražnika, da bi ga pretepel, a ni nihče vstopil. Povzel je:

»In tako deželo sem vedno branil!...«

»Branil jo še enkrat!« je rekel duhovnik.

»Nikdar!«

»Saj Francija ne dela tega, ampak njeni oblasti. Sedi! Odločil se boš, ko nama Jakob dopove. Če mi je danes telefoniral, vem, da je imel zato važen, ne vsakdanji vzrok. Ne bi bil rekel po telefonu: »Nemudoma potrebujem tvojega sveta!« ako mu ne bi bil kdo izmed višjih namignil, m upisal ali ga obiskal...«

»Zares si uganil,« reče učitelj.

»Kdo?« prša kmet. »Šolski nadzornik?«

»Še višji.«

»Iz Pariza?«

»Da.«

»Si ga poslušal?«

Ljubljani, Zagrebu in Belgradu. Borze za blago so v Zagrebu (vino, les), v Ljubljani (les) in v Novem Sadu (velika žitna borza).

Indijski romarji. Približno vsako dvajseto leto pride velik praznik obševanja za vse Indijce. Verski predpisi pravijo, da kdor se tedaj okopje v sveti reki Ganga, je očiščen grehov. Poročniki da se je dvignilo štiri milijone vernikov na pot k sveti reki. Kakšno versko navdušenje!

Kaj nam to mar. Učitelj je pripravil otroke na letni izpit in z njimi pnavljal poglavje iz Zgod. ko obupa Judež Iskarjot in vrže velikim duhovnikom 30 srebrnikov pred noge in kliče: »Greš sem, kri nedolžnega sem preli,« in mu nato odgovore duhovniki: »Kaj nam to mar?« — Ravno pri tem stavku pa je zapustil vprašano učenko spomin in ni šlo naprej. Učitelj je vil reko in kričal: »Kaj izpit bo to? Gospod nadzornik bo mislil, da s nismo vse leto nič učili.« — Tačas se je posrečilo učenki prgledati v knjigo in rekla je urno: »Kaj nam to mar? Ti glej same!«

Prva podmornica je nastala leta 1821. Holandec Drebel.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslovi oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Posilite nam takoj

Vaš naslov! Dnevno Din 200.—, 300.— in še več, lahko zaslužite z delom v Vašem domačem kraju. Znamko za odgovor, »TEHNA« družba, Ljubljana, Metni trg 25/1.

Dekla se išče za kmetijska dela. Biti mora pridna in poštena. Starost od 20—40 let. Jos. Tolazzi, Logatec.

Puhasto perje kg po 38 Din, razposiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po Din 130.— in čist beli puh kg Din 300.—. L. Brozović, kemična čistilna perja, Zagreb, Illica 82.

Mesarskega vajenca sprejme takoj Alojz Brečelnik, Sp. Siska, Celovška 93

Manjše posestvo

ali hišo, kupim na Goranjskem. — Cena do 50.000 Din. V ponudbah je navesti ceno in krajevne razmere. Naslov pove upravnistvo Domoljuba št. 4353.

Seno sladko - 1000 kg - se proda na Skarufni št. 31.

Učenec za vrtnarsko obrt se sprejme. J. Pančur, vrtnar, Mekinje pri Kamniku

Dečka 14 letnega šole prostega za kmetijska dela sprejem. Anžič Franc, Skofljica št. 12.

Stiharskega vajenca sprejme Franc Jemc na Bledu.

35 orekanih drevesc prodam. Jožef Remic, Šoštanj.

10 A.-ž panjev čebel

zelo močne prodam & Din 570. — Pet ovčak Jožef, Rečica 22, Bled

Suhe plohe jesenove, hrastove, brstove, brezove, jelšev in bukove kupim vsako množino. Ponudbe na F. Rojina, kolarstvo, Zg. Sška 50

V dosmrtno oskrbo se sprejme dekle ali mladenič, ki bi pomagal pri hišnem in poljskem delu. — Več se poišče pri Fr. Zajc, Udje 14, p. Grosup je.

Učenca z dežele sprejemam za krojaško obrt. Oskrba v hiši. — M. P., Ljubljana, Izanska c. 23

Hišo novo, enodružinsko ob Tržaški cesti prodaj Jernej Lampret, Kozarje 14, dolgi most.

Čevljarški vajenec

se sprejme takoj z vso oskrbo v hiši. Prednost imajo sinovi revnih in poštenih stari ev. Istotam se sprejme ČEVLJARSKI POMOČNIK samo za finejša dela. Alojzij Negro, ročno čevljarstvo, Ljubno p. Podnart, Slovenija.

Hiapac zdrav kmečki fant, vajen konj, priden in pošten, vojaštine prost in ki zna sam popravljati domače orodje, se takoj sprejme za prevažanje. Stalna služba, do hrana in plačilo po dogovoru. A. Židan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.

Bencin motor uporaben za manjšo obrt ali kmetijstvo, skoro nov, prodaj prav poceni Lamovec Josip, kolar. Polhov gradec p. Ljubljani.

Vajenec čevljarške obrti, dobro vzgojen, poštenih staršev, se sprejme. Travnik, Trebnje.

Čevljarški pomočnik dobro izvežban, se sprejme takoj ali pozneje z vso o krbo. Na dopise se ne odgovarja. Travnik, Trebnje

Šteparica dobro izvežbana, se sprejme. - Travnik, Trebnje.

Čudežni Balzam

Vaš Radio Balzam mi je kurja očesa in trdo kožo v ttrih dneh popolnoma odpravil, za kar se Vam najtopleje zahvaljujem, piše g. Mihael Heimbring, posestnik, Ponikve 11, p. Jesenice ob Savi, Dol. — Resite se tudi Vi kurjih očes, bradavic, trde kože itd. Loncek 10 Din (predplačilo), ali 18 Din na povzetje pošlje R. Cottič, Ljubljana VII, Kamniška ulica 10/a.

Brinje in fige dobite pri **Fran Pogačnik-u** Ljubljana, Dunajska c. 36

Beli zobje

oleplajo vsak obraz. Često se zadostajo samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporabljajo posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tuba Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zapeljati) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

Naročajte „Domoljuba“!

32

Pa mu je povedala. Učitelj je stopil h Graparcem, da poišče, zakaj fant je daljši časa ni bilo v šolo. »Fant je star že trinajst let in mislim, da je že dosti dolgo trgal hlače po šolskih klopetih,« je dejala Graparca. »Kaj, zadosti dolgo?« se je razkorajil učitelj, »jaz sem se učil vse do dvalindvajsetega leta. Graparca je premerila učitelja od nog do glave ter dejala bolj liho: »Seveda, nekateri smo bolj trde glave kot drugi.«

Briljni sloni. V Indiji, kjer imajo dosti slonov, so pred kratkim ustanovili »Družbo slonovih prijateljev«. Družba ima namen nastopiti proti lovu in pobijanju slonov. Pravijo, da je slon še bolj brbljiva in zvesta žival kot pes. Da se tudi izvežbati za različna težka dela, kjer bi sicer porabili večje število konj. Na leto pošljejo lovec za 125 milijonov dolarjev slonov: če bi slone pustili žive, bi dali petkrat več dobička.

Lovska modrost. Dva lovca, Gasper in Joža, sta sedela za mizo ter se kotala v lovskih lažeh. »Kaj praviš, Joža, katerega psa se zajec bolj boji, belega ali črnega?« vpraša Gasper. »Tega pa ne vem,«

»Sem moral.«

»Povej!« reče kmet in se vsede. Povem ti, kaj jaz mislim. A najprej povej, kaj je prav za prav s teboj?«

Trije možje so se sklonili drug k drugemu, ker je Jakob nehoti potihem govoril, boječ se, da bi se čulo na hodnik ali v sosednje sobe, kar mora ostati tajno. Mar ni pravkar njegov brat, mar nista oba brata govorila preveč glasno?

»Draga brata, upalili so me.«

»Kaj pomeni to?«

»Odslovili ali premestili?«

»Ah, to je težko!«

»Nisem hotel biti 'laik', kakor pravijo.«

»Prav si storil!« de Leon.

»Plemenito si ravnal!« veli Gerard.

»Baltus si!« reče Leon.

»Kristjan si!« pohvali duhovnik. »Čemu si torej potrt?« Ponudil mu je roko, a Jakob je je odklonil.

Nato je Jakob polagoma pripovedoval, kako so bili učitelji prišli v šentnaborski trg, kaj je bil povedal g. Filibert Pergot in kako se je bil sam pomenil, celo pričkal z ministrskim poslancem. Od tisetga razgovora ni pozabil ničesar. Vsaka beseda mu je še še živela, ne sicer v navadnem spominu, ampak v spominu ranjenega srca, ki sluša tako voljno, tako zvesto in ki muči še tedaj, ko ponavlja, kar zahtevajo od njega. Pripovedoval je in šodil brez silovitih izrazov. Preteklo je nekaj ur in njegov hladni značaj in navada, govoriti pred šolarji, sta se znova uveljavila. Bral je tako rekoč natančni in popravljeni zapisnik, a zlasti je sebe obsojal radi slabosti in zato govoril ponižno. Samo Leon ga je prašal. S komolci na mizi in z glavo v dlaneh je kmet spregovoril:

»Zakaj pa nisi Parižana takoj zapustil?... Kakšen mož si vendar? Glej, videti je, da si star

vojak, a si komaj novinec!... To ti je moral biti zadovoljen! In ti lahko prenašaš, da ti tako govori o veri?... Sklicujem se na župnika: ali sploh smemo poslušati take besede in vzbuditi videz, kakor da omahujemo?... Grozil ti je, da te premesti s Križa?... Ti bi bil moral privoliti, ne pa oklevati; kazen bi bil moral zaslužiti, ne pa vere zatajiti, ti, ki si Baltus!«

Ker je Jakob molčal, je Leon povzel:

Zdaj so bili vsi trije bratje pokonci. Župnik in cozovi Res smo se jim radi pridružili, a dajo naj nam mir! Sicer jim povem, da smo mi najprej Lorenci, Lorenci, Lorenci!«

Zdaz so bili vsi trije bratje pokonci. Župnik in učitelj sta rinila hornjskega gospodarja k vratom brez suvanja, a strogo, hoteč mu dopovedati: »Tako se ne govori!... Proč s teboj!... Noriš!... Takih besedi ne moreva poslušati!«

Tedaj so se vrata napol odprla in k bratom v poltemi se je sklonila mlada glava s prijaznim obrazom in trdnim vratom, pod katerim se je docela videl razpet ovratnik pisane srajce. Martin hlapec je zaprosil:

»Gospodar Leon, radi čoh, ki bo teletila...«

»Se li mudi?«

»Menim, da!«

Kmet je počakal trenutek, da se ne bi zdelo, da je tak gospodar, ki nič ne premišlja, in je odvrnil:

»Idi! Pridem.«

Ni se okrenil. Stopil je za mladeničem in tudi koraki so se čuli z drugega stopnišča, ki je bilo prav blizu in je držala prav do hlevskih vrat.

Župnik in učitelj sta sredi sobe stala nepremična, dokler so odmevali trdi koraki. Duhovnik je mnogo pretrpel, ko je poslušal Jakobovo poročilo.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klovne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. ročevja), Ljubljana, Mestni trg 4.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi Družba Ilirija, Ljubljana Dunajska c. 46. Telefon 2890

Ako me jezilo solnčne peče

tedaj enostavno vzamem FELLER-JEVO ELSA-CREME POMADO, ter si z njo na tanko zjutraj in zvečer namažem obraz. Peče izginejo in z njimi tudi vse ostale napake, obraz ostane čist in voljan. Za lase pa vzamem samo močno

ELSA-POMADO za rast las.

Posrepite tudi Vi tako - pomagajte bode tudi Vam!

Po pošti v vaša hiša ali na en konec vsakega št. 1000, spon. 100 franko, če se denar pošlje in nujno po povzetju 100 franko, dobiva se po 100. Kjer so, naročite darovnost sri.

EVGEN V. FELLER, lekarnar
Stabljica Dnja, Elstrg 51, 76

Poravnajte naročnino!

L. MIKUŽ

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo Dežniki Na veliko

Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

KLOBUKE

v najnovejših barvah in oblikah Vam nudi v veliki izbiri samo

Mirko Bogataj - prej Pok

KLOBUČAR - LJUBLJANA - STARI TRG 14
Cene zmerne! Solidna postrežba!

Kranjska hranilnica

LJUBLJANA

je denarni zavod dravske banovine, ki jamči za vloge v vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo.

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje

nevezano po 5%, vezano do 7%,
brez odbitka rentnega danka.

Dovoljuje kredit proti vknjižbi na prvem mestu v tekočem računu in proti amortizaciji, daje menična posojila, vrši vse kontokorrentne posle. Račun Postne hran. Ljubljana štev. 10.680

Najbolj varna naložba denarja!

Dežela bo torej še vedno trpela? Znova se bo treba boriti? In zdaj s sovražniki na prijateljski strani? Pred osm in štiridesetimi leti so govorili: »Kdaj se vrnejo francoski časi? Kdaj bomo svobodni? Kdaj bomo med tistimi, ki so z nami istega duha?« Tako se je ta dolgoletna želja komaj spočila; mladeniči in dekleta in mlade žene so z radostnim srcem pričakovali obljubljeno blaginjo; stari so še vedno z veseljem pripovedovali spomine iz let pred 1870. in najrametnejši so karali nepotrpežljivce: »Ni še vse, kakor bi moralo biti, a kmalu boste videli!« In zdaj že vidijo, kako preganjajo vero in snujejo zaroto zoper otroke! Kako to pojasniti? Kako preprečiti jezo, kakor se je pravkar Rimec razjezil? Kakšno zaupanje naj imajo razočarani? On, ki je bil velik župnik doma in poprej ujetnik v nemških trdnjavah, je lahko ločil Francijo od tistih, ki ji dajejo zakone in od ministrov, ki pišejo odredbe, toda večina Lorencev je brzkone mislila: »Naši očetje so nam lagali!« Ali se ne bo nekaj njegovih vrlih župljanov ločilo od Francozov? Kam bomo šli? Iz Leonovega odgovora se je dalo slutiti. Celo Jakob je vznemiril župnika. Povedal je, kako je pariški gost grozil in ni nikdar dostavil: »Mar mi je vse to! Grem, kamor bo treba, tudi v najmanjšo lorensko vas ali kam drugam, a zato, da bi še ostal na kriški šoli, ne dam toliko, kolikor zahtevajo!« Župnik ni dvomil o svojem bratu; le temu se je čutil, zakaj ni odločnejši. Zakaj ni naravnost povedal: to bom storil in ono opustil?

Gerard je položil roko Jakobu na ramena in ga peljal k oknu.

»Pojdi!« je rekel. »Nekoliko se oddahneva!«

Imel je svoj načrt in nežno prijateljstvo do Jakoba mu je narekovalo premirne besede.

Ko sta bila pred oknom z golimi žipami, je župnik potegnil zgornji in spodnji zapah in krili sta se

odprli, kakor bi se nekaj zlomilo. Po lesenih zarezah že udomačene stonoge so zbežale po zidu in gozdni zrak je zavlel v sobo. S komolci sta se brata naslonila na zid; na levi duhovnik, ki so mu roke segale v praznino. Pod seboj sta videla okrogle in učenake sence, na vrtu hruške in zelje, nekoliko naprej vrhove kipečih dreves, nad seboj pa nebo, posejano s smečljajimi se zvezdicami. Pokojna noč nad prepirajočimi se ljudmi!

»Jakob, razumeš, da je nevzdržljivo, kar je rekel najin brat Leon? Neodvisna Lorena? Ne, to ni pametno! grizljaj kruha mora biti francoski ali nemški. Leon je govoril v jezici.«

Da.

Spominjaš se, da je bil že tak, ko smo bili še majhni, in je večkrat znil kako neumnost.

Da, udarec je bil sirov.

Tudi zame, razumeš, in zate brez dvoma.

Oj, dragi Gerard, dragi Gerard, koliko bridkosti sem doživel: sin mi je umrl, žena mi...

Da, ubožec moj...

Žena mi ne more več svetovati...

Ne ve nič o tem?

Ni. Rekel sem ji, da imam pri Leonu nekaj opraviti... In tako moramo trpeti radi tega, česar smo si vedno želeli; radi tega, kar je bila vse življenje naša nada: biti Francozi!

Saj smo, Jakob.

Da, razočarani! Pač si videl, da nisem maral podpirati Leona: a čutil sem zapuščeno. Zame to ni Francija...

»Seveda ni! Ljubiš jo, a je ne poznaš, in kar vidiš, je le krinka... Ne prašam te še, kaj odgovoriš gospodu iz Pariza...«

»Ne vem... Tako sem zmešan, da ne vem, Gerard.«

Mica in Jože sta lovila muhe po sobi. »Koliko si jih že vjel?« je vprašala Mica.

»Šest, tri samce in tri samice,« je odvrnil mož.

»Kako pa moreš to vedeti?« se je začu dila Mica.

»O, prav lahko, tri so bile na ogledalu tri pa pri vinu.«

Štibernik je prišel na sejem v mesto ter v prodajalni nekaj kupil. Ko je prodajalec opazil, da ima Štibernik telovnik v slabem stanju, mu je prigovarjal, naj si kupi novega.

»Ne bo nič,« je odvrnil Štibernik, »stara mi bo prišla nov sprednji in nov zadnji del, luknje bodo pa že še nekaj časa vzdražale.«

odvrne Ježa. »Na vsak način belega. Kadar zaje vidi, da ima za seboj belega psa, si misli, da je v spodnji obleki in tak bi ga lahko dohitel. Črna pa pa smatra za pupel, noma obledenega in zato lenega in se ga tudi ne boji.«

Pri bratcu. »Dajle mi kozarec vode!« reče gospod brivcu, ko ga je iz zopet urezal. »Pa vam vendar ni slabo?« vpraša brivec ves prestrašen. »Ne, samo poskušal bi rad, če usta še drže vodo.«

Prez železniška nesreča se je pripetila 8. maja 1842 na Francoskem. Pri tisti priliki se je smrtno ponesrečilo 51 oseb. Do leta 1907 je bilo vsakega 12 večjih železniških nesreč, pri katerih je bilo 2207 mrtvih in 3767 ranjenih. Največ nesreč odpade na Ameriko.

Od mrtvih svet. V mehiškem mestu Querétaru — tam so ustrelili cesarja Maksimilijana — so nekoga pokopali. Mnogo sosedov je plakala, ko so krsto spuščali v grob. A glej, čudo! Nenačnoma se krasa odpre in iz nje se skobaca rajnik, ki je bil le na videz mrtev. Pogrebi so vsi preprečeni, jeli bežati, pa tudi okolišnji mrtvec je urah krač pobrisal s pokopališča.

Pozor vinogradniki!

Solidno in trpežno izdelane škroplilke lastnega izdelka ima vedno v zalogi **FERDINAND KMET**, kleparski mojster, **TREBNJE (Dolenj.)**. Priporočam se tudi za izvršitev vseh v kleparsko stroko spadajočih del, kakor tudi za pokrivanje cervenih stolpov.

Za veliko prodajno organizacijo

se iščejo

zastopniki

proti proviziji, kateri bi morali stalno posejati kmetovalce-gospodarje. Možnost zasluzka velika. — Sposobni zastopniki se bodo posebej izvežbali v poslovanju. — Ponudbe na oglasni odelek tega lista pod: »Zaupljive«.

Edino najboljši

šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter kolosa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Najnižje cene! Tudi na obroke! **Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika. Pouk v voženju brezplačno. ne Vročna garancija.

PREKLIC. Podpisana preključujem vse žaljive besede, katere sem izrekla dne 16. marca t. l. nasproti vaščanom iz Palovič, obč. Leše. — Jera Šlibar, s. r.

Trčanska paroplovna družba

„Cosulich Line“

Svetovnoznane, na modernije motorne veličade »SATURNIA« in »VULCANIA«. Najhitrejši in na udobnejše zveze za SEVERNO in JUŽNO AMERIKO.

Brezplačna polasnina daje:

Podzastopnik za Dravsko banovino:

Jakob Gorjanc

LJUBLJANA - Miklošičeva cesta 34 pri glavnem kolodvoru

BODITE OPREZNI

pri nakupu nove obleke in zahtevajte pred tem od

Trgovskega doma **STERMECKI** v Celju na ogled vzorce blaga, ševjota in kamgarna za moške obleke, krasne volnene tkanine za damske plašče in obleke, svile, delena, etamina, sifona, batista, platna in vse ostale manufakture za obleke in perilo. Naročila preko 500 Din se pošiljajo poštne prosto. Cenik z več tisoč slikami na zahtevo poploma brezplačno.

Trgovski dom R. STERMECKI

Dravska banovina.

Celje, št. 19.

PREKLIC

Podpisana Helena Habjan, okrajna babica v Selcih nad Škofjo Loko, obžalujem in preključujem vse žaljivke, katere sem razraščala o gosp. Francetu Hainarju, posestniku in kovaškem mojstru iz Selc nad Škofjo Loko ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od kaz. postopanja proti meni. — Selca nad Škofjo Loko, 3. aprila 1930.

HELENA HABJAN.

Pouk pri krojevanju

Krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg št. 19, se prične 1. maja. Revnejšim znižano. Ugodni pogoji.

100 NAGRAD

v skupni vrednosti več tisoč dinarjev razpisujemo za pravilno rešitev sledečih vprašanj:

1. Po čem se spoznajo najboljše strangle in drugo vrvarsko blago?
2. Katero vrvarsko blago je priporočala za kmetovalce kmetijska šola na Grmu?
3. Kakšne strangle, uzde in drugo vrvarsko blago boste zahtevali od Vašega trgovca, da boste dobili za Vaš dober denar tudi dobro blago?
4. Kateri trgovec v Vašem okraju še ne prodaja strangle in vrvarskega blaga s privezanim rdečim listkom, z naslikanim pajkom v mreži in napisom Grosuplje?

Za rešitev zadostuje dopisnica za 50 par. — Rešitev naj se pošlje na naslov: Tovarna motvoza in vrvarna, Grosuplje pri Ljubljani, in to najkasneje do konca aprila. — 1. maja se bo izžrebalo 100 rešitev in imena izžrebanih, kateri dobe nagrade, se bodo objavila v tem listu, nagrade pa poslale takoj po izžrebanju. — Tudi Vas čaka lahko velik dobiček! Pišite takoj!

Velika razprodaja ženskih

bicikljev PEUGEOT

po globoko znižani ceni,

pri tvrdki A. BREMEC - CELJE - Miklošičeva ulica 2

Na Velikonoč

ko bo vsa Vaša hiša blestela in ko boste na snežnobelem prtu delili kolač - se spomnite, da je k tej čistosti mnogo pripomoglo tudi pravo terpentinovo

MILO GAZELA

MILO GAZELA MILO

St. 122. Kovinasta anter-Roshopf, s sekundnim kazalcem, dobro kolesje, radi-um svetiljake se številke in kazalci samo Din. 98.—
St. 122-1, ista brez sekund. kazalca Din. 89.—

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše — pri stari priznani trdnici

H. SUTTNER — LJUBLJANA 1

Prešernova ulica štev. 4

Največja in najzgodnejša razpošiljalnica — Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva
Lastna protokoliрана tovarna ur v Švici znamke 'KO - OMIKO - AXO

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK!

China srebrno jedilno
orodje

s 50 letno plimeno tovar-
niško garancijo

St. 125. Budilka 16 cm vis.,
dobro kolesje, 3 letna jam-
stva Din. 49.—
St. 105. Etnaka 19 cm visoka
Din. 64.29
St. 106. Etnaka z radij. k. ov.
n. kazalci Din. 75.—
St. 126. Kevin. Zepna ura z
dobrim kolesjem 3 letna
jamstvo Din. 44.—
St. 121. Etnaka z radij. k. ov.
v kabinu in kazalci Din. 38.—

«Težakovo olje za živino» se
dobi samo pri

M. Težak-u
Zagreb
Gundulićeva 13

v kanticah od 5 kg in stane ena
kanta s poštnim povzetjem
Din 125.—. To olje je nesporno
najuspešnejše sredstvo za krm-
ljenje slabotne in zahirane živi-
ne in sicer radi bogate vsebine
na vitaminu A in posebno radi
vitamina D, ki ga v nobenem
drugem krmilu ni.

TVORNICA KEM. IN OIL. BARVIAKOV, FIRNEŽA IN STERILIZACIJE
DRUŠTA Z.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI
TERPENTIN
STROJNO OIL
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO OIL
FIRNEŽ
SOLSKO BARVE
PASTELNE BARVE
PRISTNE OLJUNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLEOTRGOVINA
SCHNEIDER & VEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERIAL - NIZKE CENE!!

Ajdova moka Din 4—
Polenta, zdrob Din 3—
Koruzna činkv. moka Din 2/75

Razpošiljam vsako množino od 25 kg
naprej. PAVEL SEDEJ, umetni mlin,
Javornik, Gorenjsko.

ZA IZDELAVO AJDOVIH IN KORUZNH

SPECIALNI MLIN

IZDELKOVI

Zadružna Gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Priznani naslov: Gospobanka

(Miklošičeva cesta 10)

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000,000.—

vloge nad 480 milijonov dinarjev

Podružnice:

Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik,
Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj.

Izvršuje vse vrste bančnih
poslov pod najugodnejšimi
pogoji. — Glavno in naj-
večje zastopstvo v Slove-
niji za prodajo srečk Drjav-
ne razredne loterije

Prodaja obveznic 7% drž.
invest. posojila ter 2 1/2%
vojne odškodnine in vseh
vrst vrednostnih papirjev
tudi na obroke pod ugod-
nimi pogoji.